

NOWY

Kurjer Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Sobota, dnia 22 lutego 1913 r.

Redakcja i administracja „Now. Kurjera Łódzkiego“ mieści się w lokalu przy ul. Zachodniej № 87.

Interesowani do redakcji zgłaszać się mogą od 12 do 8 po południu i od 6 do 7 wiecz. Administracja otwarta od 9 rano do 8 wiecz.

Adres telegraficzny „Łódź Kurjer“

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca, za artykuły nieoznaczone z góry ceną, honorarjów

Prenumerata w Łodzi wynosi rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, miesięcznie kop. 50.

Za odosłanie do domu lub przesyłkę pocztową dolicza się 20 kop. miesięcznie.

Za przesyłkę zagranicę dolicza się 60 k. miesięcznie.

Zmiana adresu 20 kop. **Telefonu № 253.**

Cena ogłoszeń: I-sza strona 50 kop. za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 50 kop. nekrologi i reklamy 15 kop., ogłoszenia zwyczajne 10 kop. Drobne ogłoszenia 1/2 kop. za wiersz

Ogłoszenia zamiejscowe: I strona 50 kop., reklamy po 20 k., zwyczaj. 12 k. za wiersz petitowy lub jego miejsce.

administracja **wypłacać nie będzie.**

Agencje: w Łodzi Biuro ogłoszeń „Promień“, Piotrkowska 81; w Pabjanicach A. Wadzyński, Zamkowa 23; w Zgierzu: Nowy Rynek, kiosk Aleksandra Lecha
WYŁĄCZNE PRAWO przyjmowania ogłoszeń w Rosji, za granicą i w Król. Polskiem, oprócz Łodzi i okolicy, oddane jest **Domowi Handl. L. i E. Metz i S-ka**

Teatr Polski Dziś wiecz. „**Losy Europy**“ Jutro po poł. „**Dzwon zatopiony**“ Jutro wiecz. „**Losy Europy**“
CEGIELNIANA 63.

Teatr Popularny Dziś wiecz. „**Wesele**“ Jutro po pop. „**Ojczyzna**“ Jutro wiecz. „**Wesele**“
przy ul. Konstantynowskiej № 16

SALA KONCERTOWA Dzielnia 18. **Wielki koncert symfoniczny W.O.F.**
W czwartek, 27 lutego o godz. 8 i pół wiecz.
pod dyr. **Zdzisława Birnbauma, solista Alfred Cortot**, najznak. pianista francuski.
Bilety w składzie instrumentów muzycznych „Frydberga i Koca“ Piotrkowska № 90. 1039-1-1

Parowa pralnia chemiczna i farbiarnia W. Piętka w Łodzi
Fabryka i skłd główny: Spacerowa 9, tel. 23-70.
Filje: Piotrkowska 84 i III, Konstantynowska 37, Dzielnia 30, Główna 21 i 82, Zarzewska 49 i Rzgowska 7.
Zakład przyjmuje wszelkie wchodzące w zakres pralni chemicznej obstarunki. Pierze i farbuje garderobę męską i damską od najskromniejszej do najwykwintniejszej, czyści dywany, meble, portjery, gobeliny, plusze, aksamity, koronki, pióra i firanki, dekatyzuje tkaniny w małych kawałkach jak i całych sztukach po cenach nadzwyczaj niskich.
Ceny: Błuski dams. od rb. 40 Ubr. męs. od rb. 1.50 Fir. od rb. 40 za szt.
Suknie od 1.00 Pała od rb. 1.50 Port od rb. 1.50 za parę
Kostjum od 1.50 Kamiz. od rb. 50 Dyw od rb. 20 łok kw
NB Części garderoby i inne rzeczy, oddane do czyszczenia, podlegają w zakładzie najprzód gruntownej dezynfekcji! 2899-150

KAZIMIERZ OSSOWSKI
INŻYNIER
Obrońca Patentowy
Petersburg Wozniesiński Prospekt 20
Berlin Potsdamerstr. 5.
Dzisiejszy numer składa się z 10 kolumn.
KALENDARZYK.
—o—
Sobota, 22 lutego 1913 r.
Dziś: Kat. św. Piotra Ap.
Jutro: Piotra Damiana.

kich kulturalnych krajach zarówno starego, jak i nowego świata.
Sądy rozjemcze dzielą się na dwa rodzaje: obowiązkowych i dobrowolnych. Tam, gdzie istnieją sądy obowiązkowe, strony nie ponoszą żadnych kosztów, gdyż w zupełności bierze je na siebie państwo.
Rozumie się, że najpożądanymi są sądy rozjemcze obowiązkowe; możliwe to jest wszakże tylko w tych państwach, gdzie rząd dokładnie zdaje sobie sprawę z korzyści etycznych i ekonomicznych, jakie przynoszą dla kraju te pożyteczne instytucje.

Sądy rozjemcze.

Przedewszystkiem sądy rozjemcze zajmują się przeważnie tylko sprawami ważniejszymi i to w razie wynikłego zatargu między przedsiębiorstwem i należącymi do organizacji zawodowej pracownikami.
Wzorem dla instytucji rozjemczych są sądy takie, istniejące w kulturalnej, a demokratycznej Nowej Zelandji.
Tam, w razie jeśli strony nie dojdą do wzajemnego porozumienia się, obowiązkowo muszą się zwrócić do odpowiedniej rady okręgowej z prośbą o załatwienie zatargu.
Rada składa się z czterech członków, wyznaczonych w połowie przez związki zawodowe, w połowie zaś przez przemysłowców. Członkowie ci wybierają piątego, jako przewodniczącego.
Zadaniem Rady jest pogodzenie stron obydwuch, jeśli zaś do tego nie dojdzie, sprawa przesłana zostaje do centralnego sądu rozjemczego, składającego się z trzech członków.

Wynikające w ostatnich dziesiątkach lat zatargi między klasą posiadającą, a robotniczą nie prędko znajdują zupełne uregulowanie.
To też w krajach o wyższej kulturze, jak naprz. w Anglii dawno już rozmyślano nad wynalezieniem środków, mających na celu załagodzenie ostrzejszych konfliktów między przedsiębiorcami, a robotnikami.
Za jeden z najskuteczniejszych środków uznano instytucję sądów rozjemczych.
Występują one wówczas, gdy spór zgodnie zakończyć się nie da, gdy obydwie strony przekonane są o słuszności swych żądań i przystają na decyzję powołanego sądu bez zastrzeżeń, na czyjakolwiekby korzyść ona by zapadła.
Kolebka sądów rozjemczych jest Anglija (w r. 1836). Obecnie powyższe sądy istnieją niemal we wszyst-

LECZYLICA WIDZEWSKA
Główna 51, róg Włodzkiej.
Choroby dzieci i wewnętrzne Dr. Kerschner od 10 i pół do 12 i pół rano i od 6 i pół do 7 i pół.
Choroby wewnętrzne i dzieci Dr. Fried od 11 i pół do 12 i pół rano. I od 6 do 8 pp.
Chirurgia Dr. Kaufman od 11 do 12 i pół rano.
Choroby kołtce i akuszeria Dr. Szykret od 1-2 pp.
Choroby weneryczne i skórne Dr. Langbard od 1 i pół do 3 pp.
Choroby oczu Dr. Goldstein-Poljak od 6 do 8 pp. codziennie, a w poniedziałki, środy i piątki od 11-12 rano.
Analizy krwi, wydzielin i moczu. — Szczerzenie ospy. — Badanie mamek.
Porada 50 kop.

NATURALNA WODA PRZECZYSZCZAJĄCA
APENTA
Dzisiaj skutecznie i łagodnie
Dr. G. Petacci
Lekarz nadworny Ojca Św. Piłusa X.

Hotel „Pretorja“
Warszawa, ul. Zielna 17 (róg Siennej), trzeci dom od ul. Marszałkowskiej. Centrum miasta, telefon 38-30. 70 pokoi od 1 rb. do 2 r. 30 k. za dobę z opalem i oświetleniem elektrycznym. Czystość, obsługa wzorowa, kąpiele, karetki na wszystkich dworcach kolejowych.
Założone przez Dr. S. Frenkla
Sanatorium dla dzieci
w Ghylicach, otwarte będzie 1 Maja. Wiadomość w Łodzi dr. J. Fryde ul. Cegielniana № 4 telefon. 8-42, w Warszawie Dr. A. Mész Marszałkowska 125 telef. 169-75. r534-1

Czas odnowić prenumeratę.

Sąd ten ma prawo badać wszelkie dowody, dokumenty i t. p., odnoszące się do sprawy, a więc rozpatrywać księgi handlowe lub przemysłowe w celu zbadania, czy dany przedsiębiorca może płacić więcej niż dotychczas, czy też nie.

Centralnego sądu nie obowiązuje żaden kodeks pisany. Wydaje on wyrok na zasadzie własnego przekonania, a wyrok ten jest bezwzględnie obowiązujący dla stron obydwu.

W sądach nieobowiązkowych nie obowiązuje żaden przymus co do koniecznego stosowania się do wyroku — obowiązuje tu jedynie sama powaga sądu i opinia publiczna.

Z tego też względu sądy nieobowiązkowe przedstawiają znacznie mniejszą wartość, niż sądy obowiązkowe.

Sądy rozjemcze obowiązkowe mają tę wysoką zaletę, iż tam gdzie one istnieją, wykluczone są absolutnie strajki i lokauty.

W Nowej Zelandji na praktyce stwierdzono, że od czasu zaprowadzenia sądów obowiązkowych, nastąpiło podniesienie pracy, oraz zaprowadzony został osmiodziesiętny dzień roboczy.

Rozumie się samo przez się, że wprowadzenie sądów rozjemczych obowiązkowych pożądanem jest tylko tam, gdzie cieszą się one opieką rządu, gdzie klasa robotnicza jest dostatecznie uświadomiona, oraz gdzie istnieją silne i liczne organizacje zawodowe.

Zupełnie naturalne jest, że zakładanie związków zawodowych i sądów rozjemczych nie może podobać się przedstawicielom naszego przemysłu i handlu. Wpływami swoimi, wszędzie, gdzie tylko mogą, starają się oni stawiać tamę zarówno organizacjom zawodowym, jak i wszystkim, z bytem robotnika związanym, instytucjom.

Nawet w demokratycznej Zelandji przedsiębiorcy niejednokrotnie podnosili okrzyk protestu przeciwko istnieniu sądów rozjemczych.

Z powyższego widzimy jasno, z jakim natężeniem klasa robotnicza pracować powinna nad uświadomianiem się i kształceniem umysłowym, by zrozumieć ile zła uniknąć może przy uwzględnieniu solidarności i łączeniu się w organizacje zawodowe.

J. Garkowski.

Sabler o wolności sumienia.

W. Sabler przedstawił prezesowi rady ministrów swój pogląd na wniesiony do Dumy państwowej przez 32 posłów wniosek o wolności sumienia. Przedewszystkiem twierdzi on, że główne podstawy rzeszonego projektu stoja w zasadniczej sprzeczności z prawami zasadniczymi, dotyczącymi spraw wyznaniowych i dokonują przewrotu w stosunku państwa do religii i wstrząsają najgłośniejszymi podstawami jej sumienia.

Sabler protestuje gorąco przeciwko wolności wyznaniowej, oraz przeciwko zrównaniu w prawach wszystkich wyznań. Twierdzi on, że jeśli w państwie niema wyznania uprzywilejowanego, to może to doprowadzić do zupełnej bezwyznaniowości i grozi tem, że w państwie chrześcijańskim władza państwowa może się znaleźć w rękach żydów lub mahometan.

Niemniej gorąco Sabler protestuje przeciwko swobodzie sprawowania obrzędów, oraz swobodzie propagandy, co może doprowadzić, jego zdaniem, do powstania wewnętrznej walki religijnej. Mówiąc o swobodzie propagandy, Sabler twierdzi jeszcze, że Rosji grozi rzekomo wielkie niebezpieczeństwo w razie dopuszczenia takiej ze strony katolicyzmu, który jest przejęty wrogim dla Rosji duchem polonizmu.

Zdaniem Sablera, katolicyzm dąży obecnie wszelkimi siłami do osłabienia potęgi Rosji i do spolonizowania rosjan. Podobnie niebezpieczeństwo grozi i ze strony protestantyzmu: baptyści i sztyndyści, zdaniem Sablera, podżegają ludność rosyjską przeciwko prawosławnej Rosji, a w kraju Nadbaltyckim protestantyzm dąży do zniesienia rosjan i do stłumienia wszelkich usiłowań ze strony tubylców do większego zjednoczenia z Rosją.

Wolność tworzenia nowych wyznań znajduje oczywiście również przeciwnika w Sablerze. Twierdzi on, że może ona doprowadzić jedynie do rozwoju rezonerstwa sekciarskiego i do osłabienia wiary. Bardzo gorąco powstaje Sabler przeciwko uwolnieniu wszystkich obywateli rosyjskich od obowiązkowego spełniania obrzędów, twierząc, że prowadzi to jeśli nie do oddzielenia cerkwi od państwa, to do oddzielenia państwa od cerkwi.

Oprócz tego Sabler wykazuje, że zrównanie wszystkich wyznań stoi na przeszkodzie rozwojowi religijnemu i kulturalnemu państwa, wprowadzając zamęt do pojęć religijnych. Na zakończenie Sabler twierdzi, że wnie-

sienie tego rodzaju projektu prawa stoi w sprzeczności z prawami zasadniczymi i z ustawą Dumy Państwowej, ponieważ Duma Państwowa niema prawa zmieniać praw zasadniczych. W ten więc sposób, zdaniem p. Sablera, nie może być nawet mowy o przeprowadzeniu tego rodzaju projektu prawa.

Szkoły dla obcoplemieńców.

Ministerjum oświaty kończy obecnie opracowywanie nowych przepisów dla szkół obcoplemieńców. Rewizja obowiązujących dotąd przepisów wywołana została, jak pisze „Riecz”, setkami prób, nadchodzących do ministerjum i zaopatrzonych tysiącami podpisów. Prośby te domagały się zniesienia przepisów o szkołach początkowych dla obcoplemieńców z dnia 14 stycznia 1907 r. i umożliwienia obcoplemieńcom pobierania nauki w języku ojczystym.

Na odbytej w końcu ubiegłego roku naradzie kuratorów naukowych, oraz dyrektorów i inspektorów szkół początkowych w miejscowościach, zamieszkałych przez obcoplemieńców, opracowany został projekt przepisów, rozszerzających do pewnego stopnia prawa obcoplemieńców w dziedzinie nauczania początkowego. Projekt przewiduje, między innymi, możliwość otwierania szkół początkowych dla obcoplemieńców zarówno na zasadzie przepisów ogólnych jak i specjalnych. W specjalnych miejskich szkołach początkowych nauka przez pierwsze trzy, cztery lata prowadzona być winna w językach miejscowych. Nauka języka rosyjskiego obowiązuje od pierwszego roku i odbywa się, ze względów pedagogicznych po rosyjsku.

Nauczycielami i nauczycielkami powinny być osoby narodowości, dla której dana szkoła została otwarta, albo też rosjanie, władający językiem uczniów i posiadający odpowiedni stopień nauczycielski.

Religia wykładana być może przez osoby duchowne odpowiedniego wyznania, zatwierdzone na skutek przedstawienia władz duchownych, przez władzę naukową.

Przepisy powyższe nie dotyczą szkół zawodowych dla obcoplemieńców.

Projekt przepisów powyższych rozpatrzony został jeszcze w grudniu r. z. przez ministerjum oświaty, które uznało go za możliwy do przyjęcia i poleciło jedynie poczynić w nim pewne zmiany redakcyjne, poczem nowe przepisy przedstawione zostaną Radzie ministrów.

W sieci nieporozumień.

(Art. nadesł.)

Wśród powodzi broszur, artykułów dziennikarskich, odezw, deklaracji przemówień, poświęconych ostatnimi czasy stosunkom polsko-żydowskim w kraju naszym, odezwę połączonej „inteligencji łódzkiej” spotkał los o tyle niezwykły, że wbrew oczekiwaniu, albo raczej wbrew obawom, nie przypadła do smaku ani jednej ani drugiej ze stron wojujących.

Tak zwani „prawdziwi polacy” rzucili się z zacieklnością na tych współplemieńców swoich, którzy poważyli się razem z żydami apelować do najlepszych i najświetniejszych tradycji polskich.

Zrobili to, na co ich stać było i obrzucili błotem i próbowali z bezceścić najlepszych z pośród brać swoich. To wystąpienie „czarnej sceny”, tak udatnie na nasz grunt przescheczonej, nie było w gruncie rzeczy dla nikogo niespodzianką. Postępując tak, pozostali w swojej roli opętanych chorobliwym nacjonalizmem, którym zarazili się od sąsiadów.

Inaczej rzecz się ma z „prawdziwymi”, którzy na tę samą chorobę zapadli, tylko inaczej w gorączce wymachują rękami. Ci, a z nimi bezkrytyczne, nie umiejące sobie zdać sprawy z tego, co się dzieje, masy żydowskie, ooruszyły się srodze, na najniebezpieczniej tak nazwanych asymilatorów, zarzucając im aż dwie zbrodnie, a wione w ich odezwie, nawiasem mówiąc, nieudanej, nie-szczerej, pełnej niedomówień i kociel łagodności.

Utrzymują oni mianowicie, że niema wcale wśród żydów, ten kraj zamieszkujących, wrogich dla polskości żywołów, o których wspomina odezwa i że denuncjantem jest ten, kto współbraci swoich przed ogółem z tego wydamie.

Proszę zważyć: nacjonalisci-żydowscy i sjonisci, którzy do tych swoich programów otwaracie się przynajmniej publicznie i jawnie z mównic, w pismach swoich przy każdej sposobności tę naukę swoją głoszą i w życiu praktycznym, tak publicznym, jak prywatnym, stosować się starają, chcą, ażeby ktoś uwierzył, że są dla ogółu swoich spółobywateli współsobieni pokojowo albo nawet przyjacielsko!

Ależ, panowie nacjonalisci i sjonisci, zachodzi tu chyba jakieś nieporozumienie! bo trudno posadzać was o naiwność, a nie chciałbym też pomawiać was o nierozumienie własnych waszych dogmatów.

OKRUCHY TYGODNIOWE

Czy degeneracja?

Od czasów pracy Kraft-Ebbinga — wyraz „degeneracja” stał się terminem, używanym w rozmowie potocznej, jako pogardliwy wyraz potępienia wszelkiego ostrego przejawu wybuchu indywidualności ludzkiej. — Histeria feministek współczesnych, donkiszoterja sufrażystek, wpływy alkoholizmu na mężczyzn, skutki ich nadużyte piciovych, newralgia, psychiczne przygnębienie, — wszystko to się podciąga pod pojęcie degeneracji.

Niezawodnie wiek nerwowy — wpływa na zboczenie różnych stron skomplikowanej mechaniki duszy i organizmu. Ale nie można stale uogólniać rażących przejawów życia degeneracją pokolenia. Anormalizmy jednostek powstają głównie pod wpływem komplikacji życia, rozwijającego się pod presją starego, wyczerpanego ładu. Z nim walczy stale młoda generacja, poszukująca nowych form, prawd życia. — Wyobraźnię młodzieńczą uderza rażąca pogoń starszej generacji za pieniądzem, dającym chwilową uciechę życia, bez oglądania się na normy etyczne, regulujące modus vivendi.

Młodzież krytykuje zawzięcie stare wartości — nie mając kierowniczej bussoli we wskazaniach starszych mistrzów. — Młodzież idzie samopas! Nad nią nikt rozumnie nie czuwał. W Rosji Kasso rozpedził komitety rodzicielskie, wprowadza pedli, gnębi myśl dopotopowemi cyrkularzami.

Książka — pomimo cenzury trafia często do rąk w nieodpowiedniej chwili. — W królestwie — pomimo lepszych warunków w szkole, — młodzież nie ma ogólnej dyrektywy i rozprasza myśl w chaosie przeciążonego programu.

Szkoły nie wytwarzają atmosfery radości ideologicznej... Wszyscy idą, żyją — samopas...

W rozwichrzonej wyobraźni, drażnionej erotomanją literatury, a patją otoczenia, snują się myśli i ideologie niepewne, nieokreślone, osłabiające wolę ludzką. — I ta wola znuzona, słaba, tworzy myśli dziwaczne, podnieca duszę do czynów występnych.

Tum przeraża się najwięcej w wobec faktu *występku*. — Nie widzi potworności i warunków życia, ułatwiających *afektowi* wstrętny czyn, lecz widzi potworność rzekomą *duszy* degenerata.

Nikomu z motłochu na myśl nie przyjdzie, ile dni, nocy, lat — ta „dusza występna” przeżyła cichych dramatów, ile odczuła krzywd, ile doznała policzków i upokorzeń.

Ludzie widzą *ohydę* czynu, a nie widzą *anormalizmu* stosunków i warunków życia.

Ostatnia rewolucja, budząc tyle sił nowych na Parasie myśli, — likwiduje dużo umysłowości, które obiecały bardzo dużo... Wezmę jeden przykład. Świetny felietonista Ignacy Grabowski — zaczyna pisywać w „Dniu” czarnosecienne artykuły... Oto próbka: „Człowiek dzięki wyobraźni — jest istotą nienasyconą, a zwłaszcza kobieta (!) położenia swego obić nie potrafią. Postępowaniem swoim doprowadzą, że kobiecie trudno zdobyć się na samoistność intelektualną. Dawniej szła za mnichami, teraz *chadza* (?) za socjalistami, za żydami, za każdym, kto ma interes ją oszukać... Pomiędzy głupią Marysią, wywożoną do argentyńskich lupanarów, a polską „inteligentką postępową” z doby ostatniej historii Warszawy, niemasz pojęciowej różnicy...”

Czy to jest zdanie degenerata. Nie! To frazes malkontenta, piszącego w antysemitycznym świstku żale o tempi passati, kiedy się to było sędzią gminnym, a żona gminie służyła pracą i ciałem. Hałas chwili ogłuszył go — no i... tendencja się zmienia...

Podobnie myśli o procesie Prasołowa (zabił żonę w lekcie) felietonista „Now. Wrem.” Wyrok sędziów przysięgłych nazwał „kulturą orgii” i uważa, że czas rozciągnąć opiekę nad „3-im Babilonem”...

A tymczasem i Syrena-Babilon i

Łódź mają swoje historje. Po Polu-
jektowie Ronkierze, Królowej i Ło-
kietka (sprawa o otrucie „nudnego”
męża) — zdradzają korupcję wiedeń-
ską i paryską. — Domy schadzek,
domy balowe, cukiernie — restaura-
cje — wszystko skupia tajemną or-
gję użycia...

Czy i to degeneracja?

Nie! Tylko *rzadza złota* wśród kamieniczników i łatwość kobiety do zawiązywania znajomości gwoli ciekawości — wytwarza sport jakiegoś umiłowania *kradzieży* chwili użycia, kradzieży przed sobą samym. Szarżną życia społecznego, nędza, brak ideałów, nędza szkolnictwa, — wszystko to budzi namiętną chęć zerwania z t. zw. szablonem, zerwania z krępującymi życie więzami. Zaczyna się *próbna* orgia ształu, próba życia! — A życie za to się mścił... I oto tragedia gotowa! — Zdrowy organizm nuży się, nikną fata morgana iluzji, — pozostaje chłód szkieletu użycia...

Przegranal Skutki: rozpacz, nuda, szal, utrata woli, — wreszcie stry-
czek lub kula!

Gdy zdrowy człowiek, niedegenerat, z ojca, popełnia czyn straszny lub brudny, popycha go ku temu sila przemocna życia...

A motloch oskarża degeneratów... i... literaturę!

Zyjemy w okresie, kiedy form życia nikt nie próbuje ułożyć w powiednie ramy. Obecnie ramy się zwięza, albo się je miazdzy...

Zastanówcie się przecie nad tem, co jest podstawowym, rdzennym postulatem wiary waszej nacjonalistycznej, jak zresztą każdego kierunku nacjonalistycznego? Wyróżnienie się jako naród, jako rasa z pośród innych ras i narodów, *wyodrębnienie* swoich dążeń i, celów ostatecznych, a co za tem idzie, i dróg, do tych celów wiodących; *przeciwstawienie* siebie tym innym, otaczającym lub sąsiednim narodom lub rasom.

A to wyodrębnienie, to przeciwstawienie się, czyż nie jest dla tego otoczenia dążeniem z natury swej wrogiem, bo w dalszej nieubłaganej konsekwencji, wymagającym ruchów względem tego otoczenia odśrodkowych?

Więc jasnym jest, że skoro jesteście nacjonalistami lub sjonistami, to *już przez to samo* jesteście wrogami polskości.

Inna rzecz, czy nacjonalizm wasz nie jest bezpośrednim skutkiem nacjonalizmu polskiego, czy nie jest ziem, z tamtego zrodzonym, czy nie jest, przez zrozumiałą u każdego żyjącego organizmu instynkt samozachowawczy, usprawiedliwiony ponieważ, czy nie jest ucieczką do ciemnej i wilgotnej, ale mniej więcej bezpiecznej własnej nory przed pogonią oszalałego, chyba wskutek własnych prześladowań, prześladowcy waszego.

Ale tak, czy inaczej—jesteście wrogami polskości, *bo jesteście nacjonalistami lub sjonistami, bo to jest jedno i to samo.*

Więc skoro tak jest, to dlaczego się tego wypieracie? Czemu, jak strus chowacie głowę pod skrzydła, ażeby was nie dostrzeżono?

Jeżeli jesteście partją polityczną, czy grupą społeczną, to musicie mieć odwagę swoich przekonań i nie cofać się przed koniecznymi konsekwencjami waszej wiary politycznej.

Spójrzcie na przyjaciela swego „z tamtej strony”, p. Dmowskiego, jak jawnie i odważnie zohydza imię polskie przed światem, jak otwarcie wydaje na łup gawiedzi ulicznej najcenniejsze dobro, jakie jeszcze Polsce zostało—jej odwieczną kulturę!

Z dwojga złego wolę tego „rycerza bez zmayı”, niż żydowskich nacjonalistów, nie mających odwagi przyznać się do tego, że są wrogami polskości i polaków.

Rzecz prosta, że wobec tego frazes o „wprowadzaniu w błąd” społeczeństwa polskiego jest właśnie tylko frazesem, mającym zakryć pustkę i brak jakiegokolwiek rozumnej argumentacji ze strony tych zakapturzonych rycerzy.

Im to raczej należy zarzucić chęć wprowadzenia w błąd nie tylko ogółu polskiego, ale i bezkrytycznych mas żydowskich.

Ztąd chaos...

A nawoływania nacjonalistów do walki krwawej o „chleb dla swoich”? Czy i to degeneracja? Czyżby humanista polski wyświecał dysydentów i zebrał, — gdyby był nie poczuł, że mu ci dysydenci usiłują odebrać bułkę z masłem, a dała chleb razowy, bo sami i razowego nie mają? — Obecnie nawet Curie-Skłodowskiej nie uważają za swoją: bo poco tam u francuzów pracuje? Taki nacjonalizm zoologiczny dowodzi tylko upadku wiary w swoje siły. Dla tego postęp polski, rzucając się w objęcia demagogizmu — nie może ani umnożyć placówek, ani przyciągnąć rozproszonych sił. Niepowodzenia składa się na żydów, zaś tak zwane przebudzenie się „dumy narodowej” — nie jest niczem innym, jak głośną demonstracją garstki, żyjącej na żołądź finansjerji rasowo-błkitnej...

Niema więc powodów — do oskarżania degenerantów. To są jednostki, najwyższej sobie szkodzące. — Ogół im przecie nie da władzy... Atoli sam ogół, na kierunek spraw wpływ mający, — nie umie użyć władzy swego ducha na pozytywne ogółu i dla własnego altruistycznego sukcesu. — Tak! Ogół łatwo sam może wpaść w ręce demagogów! — A ci są zdrowi, ci są mocni i biorą ludzi w swe ręce, grając nimi, jak pajacem na nitce!

Teraz się roi w Polsce od demagogów. Więcej jest demagogów niżli degenerantów!

Nien-emojewski.

Oni to zamiast prowadzić naród swój do zgodnego współżycia ze swymi współobywatelami, zamiast nakazywać im wytrwanie i cierpliwość z zachowaniem własnej godności w tej ciężkiej i bolesnej chwili, prowadzą go na manowce nacjonalizmu. On to usuwa ją mu z pod nóg grunt życia realnego, karmiąc go niezdrową strawą marzeń nieziszczalnych. Oni to kopią przepaść między żydami, a tymi, pośród których los mi żyć kazał.

O posła Jagiellę.

Do „Kurj. Por.” telegrafują z Petersburga: Koło polskie jest pewne, że na plenum Dumy przejdzie wniosek VIII oddziału co do skasowania wyborów warszawskich.

Interwiewowani członkowie Koła wyrazili nadzieję, że będzie bardziej przychylniejszy stosunek żydów względem kandydata, którego polacy wystawią na miejsce Jagiellę podczas mających nastąpić nowych wyborów w Warszawie.

Obecne stosunki wykazały żydom jaki byłby dla nich niekorzystny dalszy upór, który mógłby doprowadzić do smutnych dla stron obu wyników.

Dobrze myślący żydzi petersburscy potępiją taktykę swych polskich współwyznawców.

Wieczorem odbyły się posiedzenia frakcji dumskich w sprawie uchwały oddziału VIII.

Prawica i kadeci postanowili głosować na plenarnym posiedzeniu Dumy za zatwierdzeniem mandatu Jagiellę.

To samo uczynią trudowicy i socjaliści.

Co powezmą postępowcy, paździenikowcy i centrum—jeszcze nie wiadomo.

Wiadomości ogólne.

W sprawie wyborów do Dumy. Komisja interpelacyjna w Dumie uznała, między innymi, że instrukcja ministra spraw wewnętrznych co do sposobu wciągania na listy wyborcze lokatorów, nie opłacających podatku mieszkaniowego, a zastosowana do Królestwa Polskiego i Syberji, była niezgodna z prawem. Tak samo uznano za nielegalny podział wyborców na kurje według cech wyznaniowych, a nie narodowościowych, jak to czyniono naprz. w gub. nadbałtyckich, dzieląc łoży-szów-katolików i łoży-szów-luteran na dwie odrębne kurje.

Optymizm „Rossiji”. — Półurzędowa „Rossija”, pisząc o zakończeniu w Dumie obrad nad interpelacją o stan rzeczy w szkołach średnich i o uchwaleniu przez Dumę znanego votum przeciw ministrowi oświaty, utrzymuje, że w tym przypadku wyrazicielem opinii publicznej w Rosji była nie większość Dumy, lecz właśnie mniejszość, pochwalająca politykę ministra.

Prawa kobiet. Dnia 18 b. m., komisja wniosków prawodawczych przystąpiła do rozpatrywania projektu dumskiego o rozszerzeniu praw mężatek. Obecni byli na posiedzeniu p. Sabler i przedstawiciele min. sprawiedliwości. Z dyskusji ogólnej wyjaśniło się, iż prawica złoży szereg poprawek ograniczających. Przedstawiciel ministerium sprawiedliwości bronił ogólnych zasad projektu, lecz nie opowiadał przeciw poprawkom. P. Sabler nie godzi się i na ogólne zasady projektu.

Głównie debaty dotyczyły art. 1 projektu, który pozwala kobiecie zamężnej na objęcie posady bez pozwolenia męża. Do artykułu tego przyjęto poprawkę, iż prawo to przysługuje tylko kobietom, mieszkającym nie przy mężu.

Wniosek prawicy o ustanowieniu separacji wyłącznie z wyroku sądu — odrzucono.

Postanowiono, iż separacja następuje, gdy będą dowiedzione: 1) okrutne postępowanie jednego z małżonków względem drugiego, lub dzieci, 2) obrazy moralne, 3) wiarołomstwo, 4) hańbiące postępowanie, 5) ciężka choroba psychiczna lub fizyczna.

Przyjęto również artykuł, nadający mężatkom prawo otrzymania paszportu bez pozwolenia męża, odrzucono natomiast artykuł, na mocy którego do paszportu męża żona mogła być wniesiona tylko za swoją zgodą.

Podatek transportowy. Ministerjum sprawiedliwości zatwierdziło wysokość podatku transportowego na rok 1918 w sumie 21 kop., pobieranej od każdego komina miejskiego i wiejskiego w Królestwie Polskim na transportowanie aresztantów i więźniów.

Ze świata.

Białe niewolnice. — W Dnisburgu policja zaarrestowała na dworcu poszukiwanego oddawna handlarza dziewczętami i jego żonę. Zbrodnica para zamierzała właśnie wyruszyć z dwiema dziewczynami do Argentyny.

Tajemnicze zniknięcie kilkunastu chłopców. Wielką sensacją budzi w Pradze tajemnicze zniknięcie kilkunastu chłopców 10 — 13-letnich, którzy otrzymawszy złe świadectwa szkolne zniknęli bez śladu. Kilku z nich popełniło samobójstwo. Los reszty niewiadomy.

Z Cesarstwa.

Agenci policji śledczej jako bandyci. Niedawno z Jekaterynosławia uciekł referent oddziału śledczego, Bielousow, skradłszy brauningi i kosztowności. Z nim razem uciekli agenci Gecht i Klauz.

Obecnie odnaleziono ich w zdrowisku Słowiańsk. Policja otoczyła hotel pierwszorzędny, gdzie stanęli i zaproponowała poddanie się. W odpowiedzi padły strzały. Po półgodzinnej strzelaninie, zabito ich w chwili, gdy przez rozebrany dach chcieli uciec.

Sledztwo wyjaśniło, że Bielousow stał na czele szajki rozbójników.

Zagryziona przez koty. W Moskwie przy Anastasjewskim zaułku w mieszkaniu składającym się z 10 pustych pokojów, a wynajmowanych przez 57 letnią Katarzynę Matwiejewową, znaleziono trup właścicielki ogryziony przez koty. Lekarze skonstatowali, że śmierć nastąpiła wskutek zakaźnych ran. Koty odesłano na zbadanie do laboratorium. W pokojach był niezwykle zaduch i nieopisany brud. Po szczegółowych oględzinach mieszkania znaleziono 60 tys. rb. w papierach procentowych zawiniętych w gazetę. W szufladzie znaleziono około 100 pudełek od zapalek nabitych drobną srebrną monetą na sumę 1,500 rb. W komodzie znaleziono brylanty i kosztowności na sumę około 10 tys. rb.

Rewizja. Onegdaj w nocy w mieście Groznyj na Kaukazie policja zrobiła rewizję w mieszkaniu dwu robotników, którzy są członkami stowarzyszeń spożywczych. Rewizja nie dała żadnego rezultatu, jednakże obydwóch aresztowano.

Z Litwy i Rusi.

Tygodnik ukraiński. Gubernator kijowski udzielił p. Z. Chotkiewiczowi pozwolenia na wydawanie w Kijowie tygodnika ukraińskiego p. t. „Wistnik kulturi i žytia”.

Skazanie b. posła. Były poseł do 3 Dumy, duchowny prawosławny, Senderko z Podola, za ogłoszenie w pismach protestu przeciw naruszeniu prawa w czasie wyborów do 4 Dumy, został skazany przez konsystorz kamieniecki na miesięczną pokutę w klasztorze.

Wiadomości krajowe.

Konfiskata. Wczoraj z polecenia komitetu do spraw prasowych skonfiskowano „Gońca Wieczornego”.

Aresztowanie bandytów. Straż ziemska w Częstochowie ujęła 8 bandytów w pełnym rynsztunku bojowym. Są to dawno poszukiwani przez policję złoczyńcy, podejrzani o zabójstwo rewirowego Dziankowskiego.

Ohydny mord. W Sosnowcu przy ul. Szklarskiej, w jednej z piwnic znaleziono strasznie zeszpecone zwłoki kobiety, jak się następnie okazało, zamieszkałej w tym domu 42-letniej Anny Gwiazda. Przy zwłokach znaleziono narzędzie mordu, siekiere, którą nieszczęśliwą ofiarę po-
ewiartowano. Przeprowadzone przez policję śledztwo ujawniło, że w przedmiejscu widziano Gwiazdową z robotnikiem Franciszkiem Morgiem.

Aresztowany przyznał się do zbrodni. Zamordował on Gwiazdową w nocy w jej mieszkaniu, poczem dla zatarcia śladów, zwłoki jej przeniósł do piwnicy. Aresztowano go w chwili, gdy zamierzał zbiedz za granicę.

Z Wielunia.

(Kor. własna „N. K. Ł.”)

20 lutego.

W mieście naszym zawiązał się, kilka tygodni temu, oddział polskiego Tow. krajoznawczego, Zebranie organizacyjne, na które przybyło 70 osób, odbyło się w dniu 19 grudnia r. ub. w sali wielunińskiego Tow. muzycznego.

Przewodniczył p. T. Kiedrowski, który zaznajomił zebranych z najbliższymi zadaniami powstającego oddziału, wskazując głównie na zabytki historyczne w ziemi wielunińskiej. Ogólną działalność Tow. krajoznawczego oraz szeregu oddziałów prowincjonalnych w dłuższym przemówieniu scharakteryzował p. J. Otto.

Następnie na propozycję prezydium, 62 osoby zapisały się na członków Tow. i przystąpiły niebawem do wyborów członków zarządu i komisji rewizyjnej.

Do zarządu wybrano: F. Dybówicza (kustoszu), T. Gałąska, T. Kiedrowskiego (prezes), J. Otto (wiceprezes), Z. Psarskiego, B. Schuppa (sekretarz), J. Skalską, L. Wagnera (wiceprezes) i M. Winklera (skarbnik). Komisję rewizyjną stanowią: J. Bąkowski, K. Cierkoński i S. Domagalski.

W chwili obecnej oddział posiada już własny lokal i bibliotekę, liczącą paręset tomów.

Zarząd projektuje w najbliższym czasie urządzenie paru wycieczek w okolice najbliższe oraz zwołanie zebrania ogólnego członków.

W.—

Przedstawienia dla naszych Prenumeratorów.

Na 22-iej z rzędu przedstawienie dla Prenumeratorów naszych, które odbędzie się w teatrze Popularnym

we środę 26 lutego,

wybraliśmy nader efektowną sztukę w 7 obrazach Wiktoryna Sardou p.t.

Ojczyzna

Sztuka ta, w której utalentowany autor z ogromną plastyką przedstawia czasy Filipa II i okrucieństwa księcia Alby, zaciekawia od początku do końca.

Na barwną i efektowną całość składa się i nowa wystawa, jaką dyrekcja teatru Popularnego do sztuki tej sprawiła.

Bilety, za okazaniem kwitu z oplatekoni prenumeraty, nabywać można w administracji pisma naszego. Szatnia i programy bezpłatnie.

Z piśmiennictwa.

Nakładem wydawnictwa „Or-murd“ w Warszawie, ukazał się w druku drobny sceniczny, jako szkic do żywego obrazu, p. t. „Żydzi“, napisany przez łódzianina, p. St. Bal. (pseudonim), znanego czytelnikom naszym ze szpalt „Now. Kur. Łódz.“

P. St. Bal. można powinszować, sporego polotu i wyczucia, to też wspomniany obrazek czyta się z przyjemnością i jednoczy z myślą autora.

Kronika.

(?) Rozporządzenie poli-cjomajstra. W ostatnim rozkazie dziennym policmajster Gruzinow zawiadamia, że gubernator piotrkowski zwrócił uwagę, iż zdarzały się wypadki, że rewirowy dyżurujący w kancelarii cyrkulowej nie przyjmował zawiadomień o napadach bandyckich, odsyłając poszkodowanych do rewirowego cyrkulu, w którym zdarzył się napad.

Gubernator zaznaczył, że postępowanie takie jest bezprawne. Dyżurny rewirowy obowiązany jest protokołować niezwłocznie wszelkie zawiadomienia o napadach i zawiadamiać o nich telefonicznie komisarza danego cyrkulu.

(?) Jubileusz Domu Romanowów. W środę, przyszłego tygodnia, prezydent Pieńkowski udaje się do Petersburga w charakterze przedstawiciela miasta wziąć udział w uroczystościach jubileuszowych Domu Romanowów.

Program uroczystości jubileuszowych w Łodzi, oraz projekt kosztów tego programu przesłano do zatwierdzenia ministerjum spraw wewnętrznych.

(f) Rewizja rzeźni bałuckiej. Delegowani przez gubernatora piotrkowskiego dla wyjaśnienia artykułu „Kurjera Warszawskiego“ z dnia 7 lutego, o przeładunku bydłem rzeźni bałuckiej, p. Franciszek Karpiński i powiatowy lekarz weterynaryjny, p. Dracki, przekonali się, że około dwustu sztuk bydła leży w stanie wysoce antysanitarnym, w kałużach krwi, oczekując kolei uboju.

Delegaci znaleźli, że artykuł „Kurjera Warszawskiego“ maluje prawdziwie stan rzeźni bałuckiej i w tych dniach przedstawia gubernatorowi szczegółowy raport w tej sprawie.

(?) Budowa linii telefonicznej. Łódź—Piotrków podjęta będzie nieodwołalnie w kwietniu r. b.

(t) Kosmetyka w Łodzi. Poważne stanowisko jako przedmiot zbytu zajmuje w Łodzi kosmetyka. Co roku nabywa Łódź za 200 tysięcy rubli różnych wyrobów kosmetycznych. Dopiero krytyczne czasy przewidywane obecnie, sprawiły, że w ubiegłym roku operacyjnym sprzedano wyrobów za 50 tys. rb. mniej niż zwykle. Poza to zaznaczyć jeszcze należy, że z powodu propagowanego w Królestwie Polskiem bojkotu, jednej z dużych firm kosmetycznych zwrócono towaru na 40 tys. rb.

Do powyższych danych cyfrowych należy jednak dodać, że jak dotąd zamienianie wyplat w tej gałęzi przemysłu są bardzo rzadkie tak w małych, średnich, jak i dużych firmach, co tłumaczyć należy stosowanym w tej branży systemem sprzedawania tylko za gotówkę. Tylko „kosmetyka niemodna“ bywa sprzedawana na kredyt i to jednak z zabezpieczeniem interesów stron obydwu.

Wojażerzy firm kosmetycznych często odwiedzają Łódź i wywożą stąd znaczne obstalunki. Według nich, mimo licznych bankructw w różnych gałęziach przemysłu, w kosmetyce niewypłacalność dotknęła zaledwie 10 proc. firm. Przy obecnym obrocie rocznym 150 tys. rb. stanowi 15 tys. rb. długów nieopłaconych, które mimo wszystko jednak są regulowane na warunkach dogodnych, gdyż dłużnicy prowadzą nadal swe interesy.

Kosmetyce więc w Łodzi mimo stagnacji powodzi się dobrze. Nie

gorzej również dzieje się w handlu produktami chemicznymi i towarami aptycznymi.

W tych dwóch dziedzinach obroty dochodzą do pięknych rozmiarów.

(h) Zebranie organizacyjne handlowców. W ubiegłą sobotę, o godzinie 8 wieczorem, w sali Angielskiej przy ulicy Pasaż Szulca № 2, odbyło się pierwsze organizacyjne zebranie nowego zyd. Stow. Pracowników Handlowych w Łodzi.

Zebranie otworzył p. Rusynow, który w dłuższym przemówieniu swym zapoznał zebranych z zadaniami nowego Stow.

Do stołu prezydjalnego zaproszono, jako przewodniczącego p. inż. Trauba, M. Limona (sekretarz), Juliusza Rosentala, J. Stillermana, D. Urysohna, Glazera, Szuffa, Neumana, Pokroja, Nachtsterna, Menisa, Bakulina, Mindela, Szychwarga i Rusynowa.

Po odczytaniu przez p. M. Limona, ustawy Stow. przystąpiono do dyskusji, która miała charakter bardzo burzliwy.

Do głosu zapisało się kilkadziesiąt osób, lecz liczbę tę zredukowano do minimum.

Na zebraniu było obecnych 1000 osób, z których 800 zapisało się do Stowarzyszenia.

Wobec późnej godziny postanowiono zebranie przerwać i zwołać w przeciągu najkrótszego czasu drugie, na które będą dopuszczeni tylko członkowie.

Wybory Zarządu odłożono do następnego zebrania.

(f) Fabryka cykorji. — Departament handlu i przemysłu zezwolił mieszkańcom Łodzi p. Wulfajowi otworzyć w mieście naszem fabrykę cykorji. Kalkula — 80,000 r. Nowe przedsiębiorstwo fabryczne zacznie funkcjonować w tych dniach.

(f) Wycieczka na Daleki Wschód. Władze szkolne urządzają dla uczniów wycieczkę na Daleki Wschód. Wycieczka wiodzie między innymi głównie miasta Chin i Japonji. Wezmą w niej udział uczniowie starszych klas łódzkiej szkoły przemysłowej i męskiego gimnazjum, poza tem zaś z innych miast uczniowie gimnazjów i niższych zakładów naukowych i średnich. Na czele wycieczki stoja profesorowie i znawcy Dalekiego Wschodu.

Opiata wynosi 150 rub. od uczestnika.

Wycieczka ruszy w drogę w czasie świąt Wielkiej Nocy. Inicjatywa jej wyszła od kuratora warszawskiego okręgu naukowego Lewickiego.

Uczniowie zainteresowali się bardzo wycieczką i zapisują się w pokaznej liczbie.

(f) Na tramwajach miejskich. Na tramwajach miejskich panują oddawna dziwne zwyczaje. Wszędzie, gdzie istnieją tramwaje, drzwi wchodowe zamyka się w czasie jazdy, aby o ile możliwości pasażerów siedzących dłuższy czas bez ruchu uchronić od zimna. W wielu miejscowościach tramwaje są ogrzewane.

Jeno na naszym bruku dzieje się zgola inaczej. O ogrzewaniu mowy niema, lecz pomijając już to, drzwi zamyka pod grozą awantury z konduktorem nie wolno. Niejednokrotnie zwracali się już do nas pasażerowie tramwajów miejskich ze skargami na taki stan rzeczy. Czy to jest przepis, czy też samowola konduktorów? Jeśli przepis to zaiste barbarzyński, jeśli zaś samowola to przecież raz zarząd tramwajów powinien wziąć się energicznie do jej wytypienia.

(r) Ze Stow. nauczycieli. W poniedziałek o g. 8 m. 15 wiecz., w lokalu własnym przy ul. Konstantynowskiej № 5, odbędzie się posiedzenie członków sekcji języków nowożytnych.

(r) Z Tow. „Przyszłość“. Zwyczajne tygodniowe zebranie członków Tow. abstynentów „Przyszłość“ odbędzie się w niedzielę d. 23 b. m. punktualnie o godz. 2 i pół po poł. w lokalu przy Stow. naucz. Konstantynowska nr. 5. Odczytane zostaną referaty: „Bilans bez liczb“ (na temat przeciwalkoholowy) i „Kochaj bliźniego jak siebie samego“ (o niewolnictwie).

(r) Ze Stow. robotników chrześcijańskich. Koło dramatyczne przy Stow. robot. chrześc. odegra jutro w sali Domu Ludowego przy ul. Przejazd nr. 84, sztukę w 5 aktach ze śpiewami i tańcami — „W zią godzinę“. Początek przedstawienia o godz. 7 wiecz.

Wypadki.

(o) Aresztowanie uczestnika rabijania kas. W swoim czasie donosiliśmy o aresztowaniu Dawida Politowskiego i Rudolfa Burgera, którzy, jak wykazało dochodzenie policyjne, dokonali w Łodzi szeregu włamań kas ogniotrwałych — Wtedy też ustalono, że oprócz Burgera i Politowskiego w „robocie“ przyjmował udział znany złodziej-recydywista, pozbawiony praw, Joab Frenkiel, 80 lat, który dowiedziawszy się o aresztowaniu Burgera i Politowskiego, zbiegł.

Obecnie, po długich poszukiwaniach, udało się agentom policji śledczej wykryć kryjówkę Frenkiela, gdzie gości aresztowanego.

Frenkiel oprócz tego, oskarżony jest o dokonanie kilku kradzieży z włamaniem i przez dłuższy czas był poszukiwany przez sędziego śledczego z rewiru i kałiski wydział śledczy.

(r) Przewiezienie bandytów. Aresztowanych w Łasku czterech bandytów, oskarżonych o napad bandycki na tramwaj na szosie pabjanickiej i zamordowanie kilku pasażerów, przywieziono do Łodzi i umieszczono w więzieniu. Są to: Zarzycki, bracia Michał i Józef Szymańscy i Napieraj.

Jak stwierdzono dokonali oni przy udziale kilku innych bandytów następujących napadów: bracia Szymańscy i Zawasiak — na tramwaj pabjanicki, przyczem Z. zamordował konduktora; Napieraj i br. Szymańscy — na sklep Morawskiego w Pabjanicach; Kucharski, Napieraj i Zawasiak — na pracownika sklepu spożywczego „Społem“; Witkowski, Zuber, Bartczyk i Szymańscy — na piekarnię Trzynki, przyczem raniono kobietę.

Bandzie tej przypisywany jest również napad na sklep Groszlicka.

(o) Aresztowanie złodziei. W nocy z 5 na 6 b. m., ze sklepu manufakturowego Oskara Sztarka przy ul. Wólczańskiej № 79, niewiadomi złodzieje skradli różne towary na sumę przeszło 800 rb.

Sledztwo ustaliło, że kradzieży tej dokonali dwaj znani złodzieje: Mordka Kapelusznik, 80 lat i Moszek Semberger, 26 lat, którzy skradzione towary zanieśli do mieszkania niejakiej Fajgi Bruner, przy ul. Zurawiej № 7.

Przyprowadzili tam następnie kupca niejakiego Benjamina Rozenfelda, zamieszkałego przy ul. Ciemnej № 16, lecz ten, nie mogąc się z nimi zgodzić na cenę, towaru nie kupił. Towar przeniesiono do właściciela piwiarni na Zielonym rynku № 8, Dawida Frajmana, skąd go zabrali dwaj „kupcy“ ze Żduńskiej Woli: Benjamin Połec, 85 lat i Husen Zilberger, 84 lat. Przeprowadzono u nich rewizję i znaleziono kilkanaście sztuk różnego towaru, lecz Sztark niepoznał w nich swej własności. Kapelusznika aresztowano, Lemberger zbiegł.

(o) Małżeństwo... jakich wiele. Przed dwoma laty, jeden z właścicieli sklepów kolonialnych S. Z. ożenił się z niejaką p. E. B. Małżonkowie żyli z początku bardzo zgodnie, lecz pod koniec ubiegłego miesiąca mąż zaczął zaniedbywać żonę. Z tego powodu dochodziło do częstych swarów i sprzeczek.

Pewnego dnia żona zabrała kosztowności, na ogólną sumę około 1,500 rb., oraz weksle na sumę 665 rb. i zbiegła do rodziców. Czuli mąż zwrócił się o pomoc do policji, której interwencja zagniła kobietę do powrotu pod dach męża i zwrócenia mu kosztowności. Epilog tej sprawy rozegra się przed sądem; „poszkodowanym“, według protokołu policji, jest oczywiście mąż, oskarżoną — żona.

(o) Na gorącym uczynku. Wczoraj wiecz., w domu przy ul. Targowej nr. 87, przyłapano na gorącym uczynku kradzieży worka skór, niejakiego Franciszka Kołada, lat 82.

— Również niefortunnie skończyła się wyprawa złodzieja recydywisty, Adama Kowalskiego, na mieszkaniu w domu przy ul. Przedzalnianej nr. 44. Przy K. znaleziono pek wytrychów, kluczy i łom. Jest to również przypuszczalny sprawca kradzieży w sklepie Bajli Aizen przy ul. Rokicińskiej, gdzie zabrano wyroby tabaczne, wartości 600 rb.

(p) Postrzał. Wczoraj wieczorem na podwórzu domu nr. 5, przy Rokicińskiej szosie, niewiadomy sprawca strzałem z rewolweru zranił niebezpiecznie w prawy bok Romana Kapustę, lat 20. Pogotowie odwiozło K. w stanie groźnym do szpitala Aleksandra.

(o) Kradzież. Ze sklepu monopolowego № 222, na Placu Koscielnym № 4, niewiadomi złodzieje skradli 120 rubli w gotowiznie.

(p) Z głodu. Przy ul. Wschodniej nr. 88, uległ zupełnemu wyczerpaniu sił z głodu i choroby, pozostający bez mieszkania i zajęcia Wojciech Różnicki, lat 60.

Pogotowie odwiozło nieszczęśliwego do szpitala Aleksandra.

(p) W kąpielach. W kąpielach przy ul. Zachodniej nr. 88, krawiec, Mosiek Fraks, lat 20, kąpiąc się, upadł i złamał lewą rękę.

Zamiejscowa.

(z) Wybory sędziów gminnych. Na nadchodzących zebraniach gminnych, w gminach: Górki, Czarnocin i Zeromin, odbędą się wybory sędziego gminnego I okręgu, pow. łódzkiego, (Tuszyn), a w gminach: Rąbień, Bruzyca i Beldów — na sędziego gminnego IV okręgu (sąd w Aleksandrowie).

Nadto w gminach: Wiskitno, Zeromin, Nowosolna, Rąbień, Łągielniki i Puczniew, wyznaczono wybory ławników sądów gminnych odnosnych okręgów.

(x) Kara administracyjna. Gubernator piotrkowski skazał administracyjnie mieszkańca gminy Zeromin, pow. łódzkiego, Wojciecha Bernata, za nielegalne utrzymywanie broni myśliwskiej, na 1 miesiąc aresztu.

(x) Listem gończym piotrkowski sąd okręgowy poszukuje mieszkańca gminy Brus, w powiecie łódzkim, Józefa Rutkowskiego, lat 20, oskarżonego z 1 i 9 p. art. 1655 kod. karn.

Rozrywki i zabawy.

(.) „Raut artystyczny“ u handlowców. Jutro, t. j. w niedzielę Stow. wzajemnej pomocy pracujących w przemyśle i handlu m. Łodzi urządza o godz. 5 po południu we własnej sali, przy ul. Wólczańskiej nr. 23, raut artystyczny.

Prócz wybitnych sił amatorskich naszego miasta współdział swój w rautcie przyrzekł znakomity humorysta i satyryk p. Józef Ursz-Urstein.

Raut ma zapewnione powodzenie.

(.) Koncert popularny „Wiedzy“. 25 z rzędu, odbędzie się w sali koncertowej przy ul. Dzielnej nr. 18, w niedzielę 23 b. m. o godz. 4 po południu. Koncert poprzedzi pogadanka p. M. Grzybowski p. t. „Zielone królestwo“. Pogadanka rozpocznie się o godz. 3 i będzie bogato ilustrowana piękniemi, umyślnie z Warszawy sprowadzonymi przezrociami.

Ponieważ 25 koncert jest jakby jubileuszowym, sekcja konc. popul. „Wiedzy“, spodziewając się wielkiego napływu publiczności, postarała się o wyjątkowo ośkny i urozmaicony program. Usłyszymy więc śpiew solowy, grę na fortepianie, na skrzypcach i na cytrze, deklamację oraz śpiewy chór. Koła pracowników kolei fabr. łódzkiej.

Bilet ważny jest na koncert i na pogadankę. Cena biletów po kop. 20, pierwsze cztery rzędy po kop. 35. „Wiedza“, pragnąc przyjąć z pomocą robotnikom pozbawionym pracy, przeznaczyła 25 proc. dochodu brutto do rozporządzenia komitetu obywatelskiego i dlatego podniosła nieco ceny biletów.

(.) Z Tow. „Lira“. Wzorem serdecznego zebrania towarzyskiego, jakie odbyło się specjalnie dla panów członków w niedzielę ubiegłą, pod godłem tradycyjnego „Sledzia

We wtorek dn. 25-go b. m., jako w rocznicę zgonu

b. p. Sudwiki z Jarocińskich Rosenblatt

odbędzie się o godz. 11 i pół przed południem w Synagodze T-wa „Talmud-Tora“ przy ul. Średniej 46/48 nabożeństwo żałobne, na które krewnych i przyjaciół zmarłego niniejszem zaprasza

ZARZĄD
Łódzkiego Towarzystwa „Talmud-Tora“.

Wielkopolskiego“, Tow. śpiew. „Lira“ (Piotrkowska nr. 91) w niedzielę nadchodzącą, t. j. jutro, urządza drugie także „Święto śledzia“ dla pań, które, ze swej strony, pragnąc uniknąć pomiędzy sobą choćby najlżejszych dysonansów, a w każdym razie w uznaniu równouprawnienia i szerokiej autonomii pań, zaproszą tych ostatnich bez skrupułów.

Wieczór ten wypełni odpowiedni program, złożony ze spiewów, żartów, aktualnych kupletów i t. p. Początek o godz. 5 po południu.

(.) **Teatr „Casino“** przodujący zawsze pierwszorzędnym repertuarem obrazów najgłówniejszych firm w świecie, zakupił na wyłączną własność obraz w 3 częściach pod tyt. „Salonowe sepy“, — sensacyjna i wstrząsająca historia podwójnego spadku. Akt I Znajomość z damą półświatka; akt II — Sekretarz szantażysta; akt III — w rękach detektywa Maka-Naba. Gra i wystawa dramatu stanowi ostatni wyraz artyzmu i przepychu.

Na dopełnienie programu obraz nadzwyczaj komiczny „Jaś nie boi się złodziei“ i „Dziennik Pathe“, zawierający wypadki ostatnich dni w świecie.

Od wtorku dnia 25 b. m. dyrekcja teatru „Casino“ rozpoczyna szereg przedstawień ze specjalnie przygotowanym repertuarem dla młodzieży i dzieci. — Przedstawienia rozpoczną się będą o godz. 8 i pół po południu a kończyć o godz. 5 wiecz.

(.) **Odeon.** Z nadzwyczaj sensacyjnym programem nowości wystąpiła obecnie dyrekcja, mianowicie: efektowny i bogaty w sceny tragiczne dramat w 3 częściach „Pod osłoną nocy“. Treść obrazu rozgrywa się w podziemiach starego zamku, będącego siedzibą bandy rozbójników, których herszt uchodzi w eleganckim świecie za hrabiego. Szczególniej efektowne są sceny porwania córki właściciela zamku podczas szalejącej burzy i walka bandytów w podziemiach zamku. Doskonała gra artystów, nadzwyczaj wzruszająca treść i wspaniała wystawa — wszystko to składa się na nadzwyczaj ciekawą całość.

Pozatem dwie komedje — „Omyłka aptekarza“ i „Najpiękniejsza teściowa“ w wykonaniu artystów amerykańskich z słynnym Poksonem w roli głównej, przepiękne zdjęcia z natury. Następnie „Burza w Karczu“ i „Przygotowanie konserwy w Brazylii“, oraz nad program — tylko w sobotę i poniedziałek — wybitny dramat w 3 częściach „Dola kobiety“, w wykonaniu art. kopenhaskich.

(.) **Teatr „Express“.** Od dziś do poniedziałku włącznie demonstrowany będzie sensacyjny dramat w 3 częściach, w wykonaniu najslawniejszej artystki teatrów królewskich w Kopenhadze Asty Nilsen, p. t. „Śmierć nieubłagana“. Dramat wystawiony z wielkim przepychem przy znakomitej grze artystów. Wstrząsający moment, kiedy matka żarząca dziecko szkarlatyną wywołuje silne wrażenie.

Następnie demonstrowana będzie cała seria ciekawych obrazów, składających się na efektowną całość przedstawienia.

Ze sceny i estrady.

Teatr Polski.

Z kancelarii teatru komunikują nam:

Dzisiejsza polityczna premiera p. t. „Losy Europy“, osnuta na tle powikłań bałkańskich, wzbudziła w Łodzi nie mniejsze zainteresowanie jak w Warszawie, a sądząc po dotychczasowej sprzedaży biletów sa-

pełni doszczętnie salę teatru Polskiego.

Dyrekcja i reżyseria dołożyły wszelkich starań, aby wystawę sztuki i grę artystów cechowała też sama staranność jak i poprzednie utwory; dowcip zaś, humor i ciętość satyry sprawia, że teatr będzie rozbrzmiewał wesołością.

Teatr Popularny.

Z kancelarii teatru komunikują nam:

Dziś wieczorem, po raz pierwszy ukaże się na scenie teatru Popularnego, arcydzieło St. Wyspiańskiego „Wesele“ w 3 częściach.

— Jutro, w niedzielę po południu „Ojczyzna“, w 7 aktach, — wieczorem po raz drugi „Wesele“.

— We wtorek, „Wesele“ po raz trzeci.

Operetka polska.

Jak się dowiadujemy, wkrótce gościć będzie w Łodzi powtórnie operetka p. Myszkowskiego, ale tym razem w znacznie słabszym zespole, brak bowiem w personelu p. Marjewskiej i tenora Orzelskiego.

Teatr polski w Warszawie.

I na wczorajszym przedstawieniu najnowszej komedji Nowaczyńskiego p. t. „Nowe Ateny“, kasa teatru zamknięta została przed wieczorem, dla braku biletów.

Dziś, jutro, w poniedziałek i wtorek „Nowe Ateny“.

Kronika sądowa.

O spędzenie płodu.

II wydział karny sądu okręgowego piotrkowskiego rozważał w dniu wczorajszym sprawę 35-letniej mieszkanki gm. Piaskowice, gub. kaliskiej, niedyplomowanej akuszerki, Janiny Pietrasińskiej, oskarżonej o spędzenie płodu.

Pietrasińska była oskarżona o to, iż w październiku 1911 roku w Łodzi, w celu spędzenia płodu żonie robotnika fabrycznego Franciszce Lubiatowskiej, z wiedzą i wolą ostatniej, przyczyniła się do zgangrenowania ciała Lubiatowskiej, skutkiem czego ostatnia zmarła. Sąd skazał Pietrasińską na 3 i pół roku więzienia. (b)

Sprawa o rozwód.

W marcu 1910 roku, właściciel składu aptecznego w Łodzi, Rafał Bielous opuścił swą żonę Maszę.

Ponieważ wszelkie zabiegi w celu powtórnego porozumienia się spełziły na niczem, Masza B. wytoczyła przed sąd okręgowy piotrkowski proces mężowi o wypłacenie alimentów.

Przysądzone jej wówczas sumę 1083 rub. 33 kop., za czas od 13 marca 1910 roku do 13 kwietnia 1911 roku, prócz tego zaś po 1500 rub. rocznie dla niej i małoletniej córki, aż do czasu dojścia do pełnoletności tej ostatniej, lub też w razie wyjścia za mąż Maszy B.

Bielous, niezadowolony z wyroku, zaapelował do warszawskiej izby sądowej, która pierwotny wyrok sądu okręgowego zmieniła i przysądziła na rzecz Maszy B., po 1000 rubli rocznie.

Bielous wystąpił do piotrkowskiego sądu okręgowego z podaniem o formalny rozwód, który też w dniu wczorajszym otrzymał. (b)

Skrzynka do listów

Otrzymaliśmy następujący list z prośbą o wydrukowanie:

Nie wdając się w ocenę dwóch ogłoszonych odezwo w sprawie stonków polsko-żydowskich, niżej podpisani, wyborcy do IV Dumy, oświadczają, że odezwy „wyborców żydów do IV Dumy“ nie podpisywali.

Paweł Hertz, Stan. Jarociński, L. Koral, K. Lange i M. Pinkus.

Uczta Lukullusowa w Adrianopolu.

Oficerowie bułgarscy na pozycjach Czataldzy podczas rozejmu opowiedzieli swym tureckim kolegom następujące ciekawe zdarzenie:

Podczas rozejmu komendant Adrianopola, Hasi-Szukri-pasza, kazał zatrzymać pociąg wojskowy bułgarski, przechodzący przez Adrianopol na pozycje Czataldzy, w którym, między innymi, jechał generał bułgarski, dowódca korpusu, z oficerami sztabu generalnego.

Można sobie wyobrazić, jaki popłoch powstał wśród oficerów bułgarskich. Ale wkrótce zjawił się adjutant Szukri-paszy, uspokoił i uprzejmie zaprosił generała i oficerów na obiad do komendanta.

Zgodnie z przysłowiem francuskim „faire bonne mine á mauvais jeu“ (trzeba zachować pozór wesołości wobec niepowodzenia) bułgarzy nie uważali za możliwe odmówić zaproszeniu.

Obiad był wspaniały. Stoły uginaty się pod najrozmaitszymi wykwintnymi jedzeniami i wyszukaniem napojami. Widocznie z powodu pogłosek o braku u obleganych Turków soli, pośrodku stołu, jako upiększenie leżała cała wysepka białej śnieżnej soli.

Po ukończeniu obiadu, w czasie którego było bardzo wesoło Szukri-pasza prosił swych gości, by opowiedzieli w sztabie bułgarskim wszystko co widzieli.

— Z przyjemnością — podobno — odpowiedział generał bułgarski, lecz ocheiaby on wiedzieć, czy to jedzenie i ta piękna sól zostały zebrane z całego Adrianopola, czy też tylko z jednego cyrkułu?

Dobroduszną ironją, która tkwiła w zapytaniu generała, wywołała wybuch ogólnego śmiechu, — podobno śmiał się nawet Szukri-pasza. Si non é vero, e bon trovato.

Telegramy.

(Tel. Ag. Pet.)

Konferencja gubernatorów.

PETERSBURG, 21 lutego. — Pod przewodnictwem zarządzającego ministerjum spraw wewnętrznych rozpoczęła prace konferencja gubernatorów.

Zagajając posiedzenie minister nakreślił ogólny program prac i scharakteryzował doniosłość zamierzonych reform. Według słów ministra, ogólny cel reformy policji powinien koncentrować się w możliwym umocnieniu władzy gubernatorów, jako przedstawicieli zwierzchniczej władzy lokalnej.

Wychodząc z tego punktu widzenia, należy koniecznie wyzbyć się początkowego projektu instytutu wice-gubernatorów w wydziale policyjnym, pod warunkiem, żeby cała policja podlegała władzy gubernatora.

Wyłoniono specjalną komisję pod przewodnictwem wice ministra spraw wewnętrznych Dżunkowskiego, w kwestji walki z huligaństwem.

Następnie rozpoczęto odczytywanie projektu reformy policji według paragrafów.

Skazanie poliojanta.

PETERSBURG, 21 lutego. — Sąd okręgowy skazał b. policjanta Prikuła, za zabójstwo, w celu rabunku, żony rz. r. st. Freigang, na beztermin-

nowe roboty ciężkie. Drugi podsądny Zacharewicz, oskarżony o niezawiadomienie władzy, został uniewinniony.

Przyrząd wybuchowy.

ODESA, 21 lutego. — W wozowni jednego z domów przy ulicy Kollatajowskiej znaleziono przyrząd wybuchowy wagi do dwóch pudów.

Oplaty klasztorów.

PETERSBURG, 21 lutego. — Ogólne zgromadzenie senatu zasadniczo wypowiedziało się przeciwko przymusowemu ściąganiu przez policję opłat ziemskich i zaległości z majątków klasztornych.

Echa sprawy Juszczyńskiego.

KIJÓW, 21 lutego. — Znana ze sprawy Juszczyńskiego Włara Czebierak, oskarżona o fałszerstwa dla korzyści, skazana została przez sąd okręgowy na 8 miesięcy więzienia z pozbawieniem szczególnych praw.

Skazanie sędziów przysięgłych.

MINSK, 21 lutego. — Izba sądowa skazała na rotę aresztanckie 4 włościan, którzy, będąc sędziami przysięgłymi, przyjęli poczęstunek od podsądnego.

Telegr. własne.

„Now. Kur. Łódzki.“

Telegramy z nocy.

Próbne ćwiczenia.

KRAKÓW, 21-go lutego, (wł.) — Dzisiejszej nocy odbyły się tutaj ćwiczenia załogi tutejszej, w której brały udział wszystkie oddziały broni; wykonano próbny atak na zachodnie fortyfikacje.

Delcasse.

LONDYN, (wł.), 21 lutego. — Dzisiejsze dzienniki z zachwytem wyrażają się o nominacji Delcassego, tylko subwencjonowane przez Berlin wyrażają obawę, że nominacja przeszkodzi zbliżeniu się niemiecko-angielskiemu — i może nawet przyspieszyć wojnę europejską.

WIEN, (wł.), 21 lutego. — Tutejsze koła dyplomatyczne są formalnie skonsternowane nominacją Delcassego. Uważają ją za objaw wielce niepożądany i twierdzą, że polityka Francji i Rosji będzie zaostrzona wobec Austrii i Niemiec.

Głód w Galicji.

WIEN, 21 lutego (wł.). — Wiecej posłowie do parlamentu z prezydentem d-rem Leo na czele oraz ministrem Zalewskim odbyli naradę z prezesem ministrów Sztirkiem. Przedmiotem obrad było straszne położenie ludności w Galicji z powodu przesilenia międzynarodowego; w większej części kraju panuje bezrobocie i głód. Natychmiastowa akcja jest konieczną. Minister Sztirk uznał akcję taką za konieczną i przyrzekł pomoc; przedewszystkiem przyrzekł dać odpowiednie zarządzenia i zlecić namiestnikowi Bobrzyńskiemu, aby z funduszy dyspozycyjnych udzielał doraźnych zapomóg i przedstawił projekt systematycznej akcji ratunkowej.

Przeciw sufrażystkom.

LONDYN, (wł.), 21 lutego. W listach do dzienników, żąda ludność oburzona na występki sufrażystek, chłosty cielesnej dla nich. Pewna część publiczności żąda także deportacji na wyspy odludne.

Telegramy południowe.

Porozumienie.

PARYŻ, 22 lutego, (wł.) — Dzisiejszy „Matin“ donosi z Londynu, że na wczorajszej konferencji ambasadorów nastąpiło ostateczne wyrównanie zdań pomiędzy Austrią i Rosją w sprawie albańskiej. W kołach dyplomatycznych tak szybkie załatwienie tak skomplikowanego i głębokiego zatargu nazywają rekordem dyplomatycznym.

Wskutek drożyny.

PARYŻ, (wł.), 22 lutego. Pomie-
dzy robotnikami portowymi w Trje-
ście i policją doszło do krwawych
starć na tle drożynianym. Demon-
stranci przyjęli policję strzałami re-
wolwerowymi, policja dobiła wów-
czas białej broni i poraniła wielu ro-
botników. Dokonano licznych aresz-
towań.

Bułgarja a Rumunja.

BUKARESZT, 22 lutego. (wł.) —
Rumuńska rada ministrów przyjęła
wczoraj uchwałę, że odbędzie się nie-
bawem posiedzenie, na którym wy-
gotowana będzie nota do mocarstw,
aby jaknajrychlej załatwiły pośred-
nictwo pomiędzy Bułgarją i Rumu-
nją.

SOFJA, 22 lutego. (wł.) — Pół-
urzędowo donoszą o ustępstwach
bułgarskich: Bułgarja zgadza się od-
dać Rumunji szmat ziemi od Medidie
do Tabah, na południe od Sylistrii,
poza to chce ustąpić 8-mio kilome-
trowy szmat ziemi na wybrzeżu mo-
rza Czarnego. Dalszych ustępstw
Bułgarja nie poczyna.

Delcasse.

PARYŻ, 22 lutego (wł.).—Poinca-
re odbył konferencję z niemieckim
ambasadorom, Scheinem i z wielkim
księciem rosyjskim Michałem Micha-
łowiczem. Louis opuszcza Petersburg
1 marca. Nominację Delcassego przy-
jęto w petersburskich kołach poli-
tycznych z wielkim zadowoleniem i
są zdania, że zacieśni on stosunki
przyjaźni pomiędzy Francją i Rosją,
rozluźnione ostatnimi czasy przez
zawieruchę bałkańską.

Wojna.**Telegramy z nocy.****Zbiegowie z Epiru.**

ATENY, 21 lutego.—Według o-
statnich wiadomości, liczba zbiegów
z Epiru wynosi około 22,000 osób.

Kongres albański.

LONDYN, 21 lutego.—Odbyła się
konferencja ambasadorów. Jak do-
nosi Ag. Reutersa, Grey'owi złożono
oświadczenie, że Serbja całkowicie
popiera Czarnogórze w kwestji zają-
cia Skutari i domaga się wyłączenia
z granic Albanji Djakowy i Dibry.

Wylądowanie wojsk greckich.

LONDYN, 21 lutego. (wł.) „Daily
Mail“ donosi, że greckie wojska wy-
słane będą w najbliższym czasie
na ląd z zatoki Bezika. 35 transpor-
tówców greckich znajduje się pod
sypką Mitileny. Wylądowanie wojsk

miało już nastąpić w zeszłym tygod-
niu, lecz opóźnione zostało wskutek
burzy morskiej.

W Adrjanopolu.

KONSTANTYNOPOL, (wł.) 21 lu-
tego. Komendant Adrjanopola i ko-
menderujący armją obłężniczą Iwa-
now porozumieli się już co do strefy
dla cudzoziemców. Zawiadomiono o
tem mocarstwa.

Pod Czataldżą.

KONSTANTYNOPOL, 21 lutego,
(wł.) — Na linii Czataldża w stronę
Haben-kaj słyszano gwałtowną wy-
mianę strzałów armatnich. Od godzi-
ny 9 rano do 5 po południu trwała
kanonada. Bliższych szczegółów brak.

Telegramy południowe.**Pod Adrjanopolem.**

PARYŻ, (wł.), 22 lutego. Buł-
garscy kierownicy wojskowi zamie-
rzają spotęgować walkę pod Adrja-
nopolem o tyle, że mają sprowadzić
nowe armaty. Dotychczas pod Adrja-
nopolem jest w użyciu 100 dział,
które mają być wzmocnione przez
cztery nowe baterję armat 11 i 11
haubic polnych po 12 w średnicy.

Bitwa morska.

KONSTANTYNOPOL, 22 lutego,
(wł.) — Flota turecka, stacjonowana
w Dardanelach urządziła wycieczkę.
Przyszło do kanonady z flotą grecką.
Turcy cofnęli się z powrotem do cie-
śniny.

Sprawa Dardanelów.

PARYŻ, 22 lutego. (wł.) — „Fi-
garo“ donosi z Petersburga: Rząd
rosyjski zamierzał już po ukończeniu
wojny turecko - włoskiej podnieść
sprawę Dardanelów, lecz stanęła te-
mu na przeszkodzie wojna bałkań-
ska. Obecnie dyplomacja rosyjska
szuka odpowiedniej sposobności, aby
sprawę tę przedłożyć ponownie. W
dobrze poinformowanych kołach za-
pewniają, że Sazonow zamierza per-
ozumieć się w tym względzie z Grey-
em i oddać sprawę przedłożenia kwe-
stji dardanelskiej, konferencji amba-
sadorów w Londynie rządowi angielskiemu.

Ządania Serbji.

LONDYN, 22 lutego (wł.).—Ba-
wiący w Londynie delegat pokojowy
Serbji, Dessicz, odwiedził angielskie-
go ministra spraw zagranicznych,
Greya i domagał się, aby Serbji
przyznano Djakowę i Dibrę, ponie-
waż miasta te stanowią część Starej
Serbji i część Macedonji.

Demonstracje.

BUKARESZT, 22 lutego. (wł.) —
Odbły się tu burzliwe demonstracje

przeciwbułgarskie. Doszło do starć
z mieszkańcami bułgarskimi. Wielu
bułgarów pobito. Dzienniki są zda-
nia, że demonstracje te przyczynią
się do zaostrzenia konfliktu bułgar-
sko-rumuńskiego, aby skłoniły Grecję
do zaopatrzenia blokady wybrzeży
albańskich i Serbję do zaniechania
kroków wojennych przeciw Turcji na
terenie albańskim.

Ządania Bułgarji.

SOFJA, (wł.), 22 lutego. Dono-
szą, że Hakki pasza zrezygnował z
Adrjanopola na rzecz Bułgarji, buł-
garzy atoli nie zadowolnią się tem i
zażądają jeszcze uregulowania grani-
cy wschodniej i znacznego odszkodo-
wania wojennego, jak również obu-
stronnego rozbrojenia w ciągu dni
piętnastu od chwili rozpoczęcia ro-
kowań pokojowych.

Odpowiedzi Redakcji.

P. Frankiewiczowi. Za ogłoszenia,
umieszczone w „Kurjerze“ odpowie-
dzialności przyjąć nie możemy.

Ogłoszenia o środkach lekar-
skich umieszczamy tylko wtedy, je-
żeli są dozwolone do ogłaszania przez
gub. rady lekarską.

P. Al. Krzakowi w Włocławku. „O
zachodzie“ mogłoby być drukowane
w odcinku, lecz ten mamy zajęty na
kilka miesięcy. O artykuły treści
społecznej prosimy.

Ofiary.

Dla robotników, pozostają-
cych bez pracy do uznania komitetu
obywatelskiego:

Marynia K., pokojówka państwa
Z. za nieposuszenie 50 kop.

Kursy wieczorowe

dla dorosłych będą otwarte od 1 marca r. b.
przy szkole miejskiej 36 na ul. Rybnej 15. Zapisy
już się odbywają codziennie od 7 do 9 wie-
czorem. Opłata za naukę, wykładaną przez
praktycznego nauczyciela, bardzo przystępna.

Sanatorium D-ra Solmana

Warszawa, Al. Szucha 9. Chirurgja, cho-
roby kobiet. Pobyt w pokojach wspólnych
rb 3, w oddzielnych 4-7 dziennie. Ambula-
torjum od 12 do 1. (Pracownia Roentgena)

W dniu 6 b. m. została
otwarta kasa pożyczkowa
p. n. **Bałucki pry-
watny**

Lombard

przy ul. Zgierskiej Nr. 64.

Biuro czynne codziennie oprócz świąt i niedziel od godz. 9 rano do godz. 4 po poł. 853-6-1

Tow. Międzynarodowe Szkół Języków Berlitz

The Berlitz Schools of Languages

Towarzystwo anonimowe z kapitałem 7,200,000 fr.

w Szkołach Berlitz

nauczają od 30 lat.

350 szkół na całym świecie.

Lekcje oddzielne i w grupach

rano, po południu, i wieczorem.

Lekcja próbna bezpłatnie.

Łódź

Nowy Rynek Nr. 2

Warszawa
Bracka 13.

Tel. Nr. 10-63.

Jeżeli chcecie wyuczyć się obcego języka, nie znając go zupełnie; jeżeli chcecie udoskonalić się w je-
zyku, mając niewielkie pojęcie o nim, jeżeli chcecie poznać literaturę języka, który znacie w zupełności,
uczyszczajcie do

Szkoły Berlitz

Począwszy od 24 lutego codziennie będą tworzone nowe grupy.

Jezyki wykładowe: francuski, angielski, niemiecki, rosyjski i polski. Zapisy przyjmują się codziennie
od 9 rano do 10 wieczorem.

Lecznica

Dra A. Steinberga
Benedykta № 3 telefon 22-62.

Oddziały: Ortopedyczny, Roent-
genologiczny, Światło-leczniczy i elek-
tryczny
Skrzywienia kręgosłupa, choroby
kości, mięśni, choroby nerwowe etc.
(Godziny przyjęć 10-12 i od 4-7)

Dr. Eugenja

Kerer-Gerszuni

Choroby kobiece.

Piotrkowska № 121 Telef. 13-07
przyjmuje od 3 do 6 po p. W niedziele
od godziny 9 do 12 rano.

Doktor med.

Bolesław Kon

Choroby uszu, nosa, gardła
i chirurgiczne
ul. Piotrkowska 56.

Przyjmuje do 11 rano i 4-7 po p.

Doktor

Stanisław LEWINSON

Wschodnia 33 (róg Cegielnianej). Te-
lefon 510. Choroby wewnętrzne. Przy-
jmuje od 8-mej do 9-tej rano i od 5-ej
do 7-mej pp.

Dr. L. Klaczkin

Konstantynowska II.

Syphilis, skórne, weneryczne,
choroby dróg moczowych.
Przyjmuje od 8-1 rano i od 5-8
wiecz. Dla pań od 4-5 po południu

85)

A. K. GREEN.

TAJEMNICA SASIEDNIEGO DOMU.

— Nie, wcale nie! Mężczyzna powiedział mi przecie, abym bardzo uważał na konie. Nie chciałem aby z mojej winy młoda pani miała zemdleć.

— Czy uważałeś pan w jakim kierunku ta para poszła?

— Poszli w kierunku wschodnim. Gdy powoli odjeżdżałem, słyszałem jeszcze długo jak się śmiali. Była to z pewnością komiczna para. Zresztą nie myślałbym pewnie już następnie o nich, gdybym nie był znalazł nazajutrz rano, dwóch płaszczów podróżnych, ukrytych pod materacem w moim powozie. Ten podarunek uradował mnie bardzo, ale radość moja nie długo trwała, bo wczoraj policja...

— Dobrze już dojrzał To nas nie interesuje. Tu jest płaszcz płócienny i kobiecy płaszcz podróżny. Czy to są te płaszcze, które były w pańskim powozie?

— Poznam to gdy zobaczę płaszcz kobiecy z bliska. Ten, który znalazłem miał pod kołnierzem małą dziurkę, tak, jak gdyby ktoś wyciął

w tym miejscu kawałek materji. Może tam było nazwisko właścicielki.

— Albo też firma magazynu, w którym płaszcz został kupiony — rzekł coroner, który trzymał płaszcz w taki sposób, aby wszyscy widzieć mogli dziurę, wyciętą pod kołnierzem.

— To jest ten sam, ten właśnie — zawołał furman. — Co za szkoda, nowy płaszcz niszczy w ten sposób!

— Jakto pan mówi „nowy płaszcz“?

— Tak, bo przecież ani śladu, ani jednej plamy na płaszczu niema. Moja żona i ja obejrzeliśmy go dokładnie i doszliśmy do przekonania, że niedawno wyszedł z magazynu. Śliczny prezent dla takiego biedaka jak ja i gdyby nie policja...

Nowe pytanie przerwało mu.

— Niedaleko od miejsca, gdzie ci ludzie wysiedli, znajduje się duży zegar. Może pan zwrócił uwagę na to, która była godzina gdy ta para wysiadała?

— Tak! Nie wiem sam dlaczego tak to sobie dobrze przypominam. Ale wiem, że gdy mój powóz zawrócił, aby do hotelu jechać, było wpół do dwunastej.

ROZDZIAŁ XII.

Dotychczasowy przebieg posłuchania wprawił nas wszystkich w najwyższe zdumienie. Zawołano drugiego furmana. Spodziewaliśmy

się, że teraz zdołamy zestawzić wszelkie wskazówki, odnoszące się do tajemniczej pary. Drugi woźnica o dość nie inchojnym wyglądzie, zwykle swoje stanowisko miał po stronie wschodniej Madison-square'u. Było — jak mówił — już około północy; drzemał na swoim koźle, gdy go lekkie uderzenie w ramię z tego półsnu wyrwało. Obok powozu stali jacyś państwo.

— Chcemy jechać do „Gramercy Park“ — powiedziała pani. — Jedźcie prędko.

Skłonilem się tylko, bo i poco gadać, gdy niema potrzeby? Wtedy wsiedli.

— Czy możesz pan nam powiedzieć, jak ci państwo wyglądali?

— Nie przyglądałem się moim pasażerom, zresztą było zupełnie ciemno. Pan wyglądał poważnie, pani była wesoła i śmiała się, zamykając drzwiczki powozu.

— Nie przypomina pan sobie, jak pani była ubrana?

— Nie, pamiętam tylko, że coś się rozwiewało naokoło jej ramion. Kapelusz był ciemny. Więcej nic nie widziałem.

— A twarz mężczyzny?

— Nie widziałem jej, bo stał odwrócony. Widać nie chciał być widzianym. Ona zajmowała się wszystkim.

(C. d. n.)

8 najwyższych odznaczeń w 1911 r.

75% - owa oszczędność prądu. Absolutnie nieczuła na wstrząśnienia do 4000 godz. jasnego świecenia.

Originalna Wolframówka z niefamującym się drutem świetlnym jest najlepsza

GENERALNE przedstawicielstwo i skład: Leon Endelman i Władysław Welt, Warszawa. Przelaz 5, Przejazd na Łódź przez Tomaszów, Pabianice i Kalisz Łódź, Pałac Meyera 5, tel-20-78

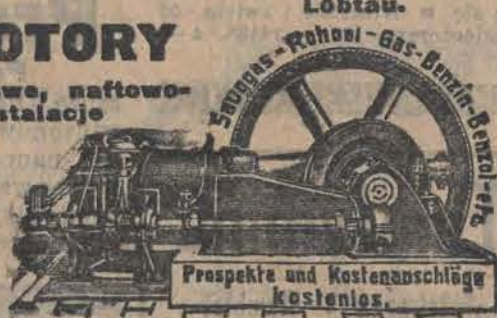
Wystrzegaj się naśladownictw. Na każdej lampce znajduje się napis „Original Wolfram“

MORITZ HILLE-DREZNO

G. m. b. H. Lößtau. buduje udoskonalone **MOTORY** gazowe, benzynowe, naftowo-ropowe, instalacje

na gaz ssany oraz motory ropowe syst.

Diesela.

Reprezentant: **G. Praszker, inżynier,** Łódź, Widzewska 38.

Telefon 21-34.

bezwartściowa imitacja i falsyfikaty zawierają te wszystkie pudełka, które nie są opatrzone w niebieską banderolę z rosyjskim napisem oraz u dołu pentakrydła pudełka nie mają zamieszczonej firmy: Dr. Bayer & Tarsa, Budapest Pudełko 66 Kop., we wszystkich aptekach. 67144-0-0

Le Francais

Journal amusant et instructif (z polskimi słówkami.) Łatwy i przyjemny sposób odświeżenia z najomociej francuskiego. Prenumeratę przyjmują księgarnie.

1034-3-1

CIĘCIKI

Pastyłki tusolinowe

zapobiegają chorobom płucnym i leczą je, zarówno jak i katary, zapalenia oraz gruźlicę. Pastyłki tusolinowe działają przeciw kataralnemu i przeciw zapalnemu. Pastyłki tusolinowe wzmagają energię komórek organizmu w walce ich z pierwiastkami chorobotwórczymi. Pastyłki tusolinowe pomagają wytwarzaniu się w organizmie niezbędnych antytoksyn. Pastyłki tusolinowe pobudzają odżywianie komórek i tkanek organizmu. Pastyłki tusolinowe regulują trawienie, wmagają utlenianie i odkażają tkankę płuc. Pastyłki tusolinowe sąskaty bardzo szerokie zastosowanie i przyniosły ulgę tysiącom cierpiących. Broszurki wysyłają się na pierwsze żądanie. Cena pudełka, zawierającego 60 pastylek rb. 3. Wysyłka za kaucyoniem. Skład główny: Medycyko-Farmaceutyczne Towarzystwo, St. Petersburg Artyleryjska № 2, ul. 26 0.48. Sprzedaż we wszystkich aptekach i składach aptecznych. r299-0-1

Tow. Resursa Rzemieślnicza w Łodzi.

Zaprasza p.p. członków

na roczne ogólne zebranie

odbyć się mające dn. 25 lutego, we wtorek r. b. o godz. 7-ej wieczór przy ul. Mikołajewskiej № 40 (lokal Müllera)

Porządek zebrania:

- 1) Wybór prezjdym.
- 2) Sprawozdanie za rok 1912.
- 3) Wybory zarządu i komisji rewizyjnej.
- 4) Wołno wniosk.

Prosimy p.p. członków o liczne i punktualne przybycie. 524-2-1

Zarząd.

Gwarancja zarobku 50 Rs. miesięcz. Osoby zasługujące zatrudnieniu znajdują na cały rok przez nas gwarantowany zarobek, pracując u siebie w domu. Fachowy wykształt szybkie. Robotę zrobioną nabywamy. Prospekt na żądanie, wycieczając 7 k. markę. TOWARZYSTWO MASZYN DO WIĄZANIA THOMAS H. WHITTICK-KENNAU i Ko. Petersburg, Nowski 40/41 313.

Konkurencja!

Największy wybór męskiego, damskiego i dzieciennego obuwia, z najlepszych zagranicznych skór najnowszych fasonów, jak również obuwia zimowego po cenach najniższych. Kalosze sprzedaje po cenach fabrycznych.

Proszę się przekonać! **A. I RZESZKOWSKI**

Nowomiejska № 6.

2634-100

Chorzym

Chorzy lecący się Spermia Poehl'a, starają się oszukać za pomocą oszuczonych reklam o płynach z grzesolów nasilonych, przyciemnionych i innych, nie mających faktycznie w sobie siły leczniczej, którzy nigdy nie widzieli nawet tych preparatów.

Posiadamy sobie za obowiązek ostrzedz chorzy przed temi ekstraktami, gdyż nie mają one wspólnego ze Spermia Poehl'a, zawierają one szkodliwe substancje dla zdrowia skądinąd.

Przy neurastenji, niemocy płciowej, wzdziele starczym, historji, nerwochodach, matokrwistości, gruźlicy, przyzniole, skutkach leczenia rzedą, chorobach serca, (otuszczeniu, bicu serca, arytmji, mio-carditis) zwapnieniu tętnic, alkoholizmie, zaniku mlecza piersiowego, paralizach, osłabieniu wskutek przebytych chorób, przemęczeniu i t. d. zostały jedynie za pomocą Spermij-Poehl'a osiągnięte te olśniewające wyniki, które stwierdzone zostały za pomocą doświadczonych najznakomitszych uczoney i lekarzy świata całego. 370-18

Należy zwracać uwagę na nazwę **SPERMINA POEHL'A** i odma-wiad

wszelkich ekstraktów i płynów o różnych innych nazwach, o niezdatności których, wydana została oddzielna broszura, którą wysyłamy na żądanie gratis i franko, wraz z najnowszą literaturą o SPERMINIE SPERMINA POEHL'a znajduje się w sprzedaży we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

ORGANOTERAPEUTYCZNY INSTYTUT **PROFESSOR DR POEHL'S WIE** DOSTAWCY DWORU JEJÓ CESARSKIEJ MOŚCI PETERSBURG

UWAŻE CHORYCH!

Opioje wszelkich lekarzy zga- dzają się na jedno, a miano- wicie, że choroba zwana Rzerzączką (tryprem) jako umiejscowiona, leczy się tylko przez energicznie działające sprycowanie a zatem jeśli kto, to aby, na zawsze wyleczyć się z tej choroby, zaleca się użycie spry- URETRY-EM, który według świadectw i obserwacji lekar- cowników i. Mozgowa skiej w klinikach jest istotnie pewnym środ- kiem w walce z rzerzączką tryprem, ostrą i chroniczną, oraz przy opa- wach kobiecych. Do zupełnego wyleczenia potrzeba 2 do 4 flakonów. Cena flakonu 1 rb, 50 kop. bez przesyłki ekspedycja za zaliczeniem. Skład Główny Moskwa Baiszaja Jakimińska, w domu Lebediewa m. 15. Adres dla listów: Moskwa W ny J. Mozgowej. Reprezentant na Rosję Południową, Dom Han- dlowy „J. Hasłowski“ Odesa, Puskinska 11 Sprzedaj we wszystkich aptekach i składach aptecznych w Moskwie w ma- gazynie T-wa R. Kellera, i Spółki, K. Ermansa, G. Brunsa Matejsena, W. K Ferreina i w innych składach aptekach. r277 0

CYRK Stołeczny L. P. TRUZZI

W sobotę, dn. 22 lutego 1918 r. Efektowne przedstawienie w 3-ch częściach, z udziałem ca- łej trupy i nowych debiutantów. Dzisiaj benefit znakomitego króla granatów

MISTER GRAFA.

Wiele nowości! Interesujący program! Na zakończenie dana będzie komiczna ferie-pantomina p. t.

Dyrektor Café-Chanta'u

Anons: W tych dniach dana będzie znakomita atrakcja, najlepsza w świecie, niewidziana jeszcze w Łodzi.

P. P.

Niniejszym zawiadamiamy Szanowną Publiczność, iż stworzyliśmy

Łukiernię i Kawiarnię

Spacerowa Nr. 9,

w której to polecamy: znakomitą kuchnię, wyśmienite obiady z 5 dań po 50 kop, śniadania i kolacje à la carte po umiarkowanych cenach. Bufet obficie zaopatrzone à la Bar. Do domów wydajemy kolacyjki w specja- lnych naczyntach do ogrzania.

Przyjmujemy obstatunki do domów, jako to: wszelkie ryby w gala- racie, majonezy z homara, łososa, sandacza i drobit; zakąski w najnow- szych szablach.

Czuając się w możności zadość uczynić najwybredniejszym wyma- ganiom, polecamy się Szanownej Publiczności, pozostając Z szacunkiem

r514-3 byli współpracownicy Restauracji „Louvre”

W. Karasiński i S-ka. Łódź, Luty 1918 r.

Nowootworzona pierwszorządna

Szkoła Tańców

znanego dyplomowanego nauczyciela

Henryka Hendrykowskiego

ul. Pasaż Szuica Nr 2.

Rozpoczynam nowy kurs tańców i podejmuję się każdego bez względu na zdolności, wyczyć w ciągu miesiąca wszystkich najnow- szych i starych tańców. Sala urządzona z wielkim komfortem wed- ług ostatnich wymagań techniki i higieny. Zapisy i informacje co- dziennie od 7-11 wieczorem.

UWAGA! Lekcje zbiorowe odbywają się w Niedziele i święta od godz. 2 i pół do 7 po południu i od 7-12 wieczorem. r4128 4-0

PRZECIW RZERZĄCZCE

Najnowszy środek

Salo-Pichilin

wynalazek aptekarza B. Konhelma w Petersburgu, działa szybko i radykalnie, przez lekarzy jest uważany za środek racjonalny

Działa również sku- tecznie w przypad- kach ostrych, jako też i chronicznych i w przebiegu krótkiego czasu usuwa najpor- czywsze wydzielinę.

Sposób użycia dołączony do każdego pudełka. Prawdziwy tylko w puszkach metalowych po rb 1- i rb 1 kop. 50. DO NABYCIA, W APTECE Maciejowskiej i Topilockiej w Warszawie, Leszczyńska 13. tel 30-65 Wysył. za zaliczen. Przesyłka podług taryfy pocztowej.

Thiotymina

Aptekarza J. Kumbler

(w Noworadomsku, gub. Piotrkow- ska)

Zatw. przez Urząd Lekar. Petersb. za Nr 9816

Zaleczony przez pp. Lekarzy z niezawodnym skutkiem jako środek znakomity w przypadkach chorób dróg oddechowych jak: katar krtań, katar oskrzeli, katar płuc, kaszel. Pobudza łaknienie, wzmacnia organy trawienia, a tem samem przyczynia się do ogólne- go polepszenia stanu chorego. Sposób użycia przy każdym flako- nie. Zadać we wszystkich aptekach i składach aptecznych. 52

Reimatyzm

któ- dące wkrótce i bez- powrotnie wyleczy, niech bezwzględnie uda się do naszego reprezentanta Na- wrot Nr 54 lub Konstany- nowska Nr 75 składy apte- czne 539-0 R. Włodarekiego.

Pozostaje jeszcze

tylko na krótki czas w Łodzi przyjmuje zamówienia na kwia- ty z drzazg drewnianych.

p. Lidja Poliakowa Zielona 12.

Wejście przez frontowe drzwi.

Pończochy i skarpetki

POLECA pracownia wyrobów pończe- szczych. JULII MACHER. Nawrot 4.

Dla pań

wielka okazja! Po zlikwidowa- nej fabryce piękne materiały na suknie i bluzki bajecznie tanio. Piotrkowska Nr 128 m. 13. 1021-3

ŻĄDAMIE BEZWARUNKOWO AMERYKAŃSKIEJ OWSIANKI HERCULO

W PUDEŁKACH. TYLKO WÓWCZAS OTRZYMACIE NAJLEPSZĄ W ŚWIECIE OWSIANKĘ. Wystrzegaj się podrabiań szkodliwych dla zdrowia!!!

ŁADNE MIESZKANIA

2, 3, 4 pokoi z kuchniami, sklepy do wynajęcia od zaraz lub od 1-go Kwietnia. Mieszkania ze wszelkimi wygodami, wannami, elektrycznym oświetleniem. W tymże domu znaj- duje się oddział pocztowy Rzgowska 7 - Rynek Gajera. Wiadomość u gos- podarza od 12-ej po poł.; tamże obs- zerna piwnica z 5 pokoi z elektrycz- nem oświetleniem odpowiednia dla piekarni. r349-38

Okazyjnie!

Hafty kaliskie, szwajcarskie i muślin de laine. Firanki, sztory i portjery. Resz- tki na kostjmy i bluzki, za- boty, oraz koszule damskie haftowane. Ceny fabryczne! Wielki wybór! Andrzejka Nr 44 m. 2. 482-10-1

Probitas,

Przejazd 6.

biuro nauczycielskie S. Le- winsonowej poleca cudzoziem- ski, nauczycielki, nauczycieli wychowawczyń, bonę, gos- podynie, pielęgniarki wszel- kich narodowości. r529-4

PRAWIE NOWA

elegancka łaźnia, sypialnia, oraz garnitur meblony akasmitem obity wraz z biurkiem i biblioteką do sprze- dania. Wiadomość Piotrkowska 69 m. 32 od 2-jej do 4-jej pp. r517-3

MŁODA OSOBA

izraelitka, zasługująca bucharterę, dosko- nale języki niemiecki, polski, a także rosyjski i francuski, poszukuje kil- kogodzinnego zajęcia, ewentualnie stałej posady. Pierwszorzędne reie- rencje Oferty „F. W.“ Biuro ogłoszeń, Sachs, Iłkiernik i S-ka, Piotrkowska 18. r516-3

Baczność!

Ostrzegamy wszystkich że prawdziwą „Skórę-angielską“, można dostać tylko Piotrkowska 128 m. 13. Ubra- nie można nosić 5 lat, łok. od 40 kop. plusz 75. Tamże gos- towe spodnie. r1022-3

Pobrzebny

kolografista

na wyjazd. Wiadomość: Lipowa 44 m. 26 od 12 do 4 po poł. 1023-3

DARMO.

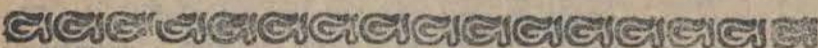
Najlepszej zaprawy do tróterowania podług pod nazwą A. Z. dostać nie- można lecz proszę kupić i przekonaj się o jej dobroci. Do nabycia w każ- dym składzie aptecznym. Kantor w Łodzi, Piotrkowska 10. Tel. 24-91. 422-1

Wystrzegać się falsyfikatów!

Wobec ujawnienia w handlu podrobionej zaprawy do podług, powszechnie znanej ze swej doskonałości p. n. „Jaśniejsz Słońca“, uprasza się Szanowne Gospodynie o zwracanie bacznej uwagi przy kupnie „Jaśniejsz Słońca“, aby wewnątrz pudełka znajdowała się zatwierdzona przez Depart. Hadoiu i Przem. za Nr 14876 marka fabryczna, pg. wzoru obok umieszczonego. Bez tej marki fabrycznej, odrzucać jako podrobiony i bezwartościowy towar. Falszerze pociągnięci będą do odpo- wiedzialności sądowej.

Przedstawiciel: D. Markus, Łódź, Piotrkowska Nr 115, telef. 21-79. r377-10-1

W najlepszej i najspokojniejszej części miasta Zitta poło- żona

Pańska Willa

z pięknie urządzonym ogrodem, zawierająca 14 pokoiów, kuch- nia, ze wszystkimi wygodami, kąpiel, dużymi strychowami piw- nicznymi pomieszczeniami i t. p. jest natychmiast do sprzedania w cenie wartości. Blisze wiadomości udziela ARCHITEKT HEINR. ZIEGER, ZITTAU i Sa. (Niemcy) 1804-0

Polska korespondentka

pisząca na maszynie, potrzebna zaraz lub później. Zgłoszenia z podaniem szczegółów i dołączeniem fotografii uprasza r523-1

Dom eksportowy

Antoni Sukatsch, Halle a. S.

Pierwsza Nowoczesna

Fachowa szkoła kroju i szycia

K. ZDYBICKA

Łódź, ul. Spacerowa Nr 37.

Absolwentki pierwszorządnej angielsko-francu- skiej Akademii krawieckiej.

Wiedza, Praga czeška. (Nauka kroju artystycznego).

Każda z uczennic w ciągu miesiąca obznajmia się z najnow- szymi pięćdziesięcioma modelami. Fachowcy zdolni, wycza- ją się kroju teoretycznie moim systemem, przez kilkanaście godzin. Po ukończeniu wydaje świadectwa i dyplomy z pra- wami. Przy zakładzie naukowym znajduje się, pierwszorząd- na pracownia sukien i okryć damskich. Pod kierunkiem K. Zdybicka i H. Borowska. r522-52-1

Sprzedaj form papierowych i manekinów.

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Sz. P. P., że

otworzyłem

Skład wędlin

z Salą do spożywania gorących wędlin na miejscu, przy ulicy Piotrkowskiej Nr 71, vis a vis Pasażu Mayera.

Z poważaniem

Ján Kijak.

Telefony Piotrkowska 30-17 i Widzewska 27-02. 457-12

DRZEWO OPAŁOWE,

osnowe, suche całemi wagonami i-co Stacja Łódź-Karolew lub Łódź-Chojny, po 16 kop. za pud, detalicznie zaś po 19 kop. za pud. sprzedaje na placu przy ul. Pańskiej 92, Dom Handlowy Maks Jakubowicz. Telefon Nr 881. r464-10-1 Uwaga! Stąg 3-3-1 1/2, łokci, waży 80 pud. i wynosi 8 rubli.

Ważne dla p.p. Zegarmistrzów i Jubilerów.

Zarząd stowarzyszenia zegarmistrzów i jubilerów m. Łodzi, na jed- nym swych zebrań postanowił zwołać wkrótce Nadzwyczajne Ogólne Zebranie w którym udział przyjmować mogą tylko członkowie wymie- nionego Stowarz. wobec tego, że jeszcze nie wszyscy zegarmistrze i jubi- lery m. Łodzi zdążyli się zapisać do Stowarz. i by dać-im możliwość przyjąć udział w tym zebraniu, niniejszym zaznaczamy że do 27 Lutego w nocy wymienionych panów mogą się zapisać na członków p.p. zegarm. i jubilerzy u p. Grünbauma - Główna 54; Tolga Piotrkow- ska 128; Landau - Piotrkowska 55; Zyzeka - Zgierzka 10. 996-3

ZARZĄD.

„ODEON”

„ „ **Dyr. S. Sliwiński.** „ „

Od Soboty d. 22 do Poniedziałku 24 Lutego 1913 r.

Wybitny dramat w 3-ch częściach.

„Pod osłoną nocy”

Pomyłka aptekarza | **Tygodnik Goumonta**
komedia. natura.

i wiele innych obrazów.

Nad program tylko w Sobotę i Poniedziałek.

DOLA KOBIETY

Dramat w 3-ch częściach, ze złotej serji „Nordisk”.

Nowy sextet koncertowy. Uwaga! Codziennie przedstawienie dla dzieci od 4—5 pp.

Od dziś do poniedziałku włącznie: **Wspaniały program: Między innymi**

Czarny związek

Nadzwyczaj zajmujący dramat w 3-ch częściach.

Usypiający środek dla teściowych

bardzo komieszne i wiele innych.

Od poniedziałku dzieciinne przedstawienia z nowym, wspaniałym programem.

Skład fabryczny firanek

wielki wybór firanek, stor, kantonier, oraz kołder tiulowych, pointlasowych i koronkowych

Sprzedaż Hurtowa i detaliczna

S. P. Rottenberg

Łódź, Nowomiejska 24

Firma egzystuje od 1880 roku

Najnowsze desenia.

r540—8

Ceny fabryczne.

Dla fabryk mebli i stolarzy

jedynie w swym rodzaju

BEJCE — „ARTI”

w najmodn. obecnie ciemnych kolorach. Skład w Łodzi: **S. Teemann, Zawadzka 16a.** r548—7—1

Biuro pośrednictwa pracy

przy kole Łódzkim Polskiego Związku Zawodowych Ogrodników. Poleca na posady i roboty sezonowe zdolnych ogrodników, przyjmuje wszelkie roboty wchodzące w zakres ogrodnictwa, udziela porad fachowych, jak również pośredniczy w wysierżawianiu ogrodów owocowych. Pobierając od pracodawców wpisowego 1 rb i komiesięgo 2 procent od umówionego wynagrodzenia. Biuro mieści się w Zakładzie Ogrodniczym.

L. Kończakowski.
Łódź ul. Piotrkowska 83.

1056—3—1

Podaje się niniejszym do wiadomości, że od dnia dzisiejszego przy ul. Zawadzkiej 16-a w składzie farb „Rivalin” urządzona została sprzedaż ogólnie znanego tu **Oryginalnego proszku tępiącego wszelkie ROBACTWO.**

E. FUKS Gabinet Dentystyczny

Łódź, Benedykta 2 (d.p. Rozenblatta)

Był głównym asystentem nadwornego lekarza dentystry Engla w Berlinie **Po dziesięcioletniej praktyce zagranicą** (Berlin, Londyn, N-Jork, Filadelfia) osiedlił się w naszym mieście. Bardzo dobre traktowanie zębów, podług specjalnych metod i przy zastosowaniu specjalnych aparatów. Wyjęcie zębów za pomocą aparatu gazowego bez najmniejszego bólu. Złote porcelanowe plomby. Sztuczne zęby z podniebieniem i bez (ze złota i porcelany.) **Porcelanowe korony i mosty.** Postawienie przywrócić zębów i wysięgnięte szczęki przy pomocy specjalnych regulatorów. Umocnianie luźnych zębów promieniami Roentgena. Leczenie zapuszczonych chorób zębów i jamy ustnej specjalnymi promieniami elektrycznymi (ultra fioletowe i inne). Leczenie złamanych szczęk i dorabianie brakujących części twarzy (sztuczne nosy, uszy, wargi, miękkie podniebienie i t. p.)

Teatr Iluzjon

Piotrkowska № 17. Program od 20 do 27 Lutego.

Między nami nic niebyło. Wesela komedia w 1 akcie.

Malecka

Polska subretka z. n. r.

Duo Morasso

Akrobatyczno-komieszny akt.

Ludwiński

Polaki monologista z. now. rep.

Duet Saleckich

Charakterystyczny polski obmorystyczny duet.

w Bioskopie

nowa serja obrazów.

Dr. Franciszek Koziółkiewicz

(senior)

mieszka obecnie na ul. **Przejazd 8, front, I piętr.** Tel. 17-14
Godziny przyjęć od 9 i pół do 11 rano i od 6—8 wiecz

Lekarz-weterynarii Szymon Wolman

Piotrkowska 145. Tel. 29-00

Porady w zakresie lecznictwa wchodzące, szczepionki diagnostyczne ekspertyzy.

Dr. Bogusławski

b. ordynator szpitala 8-go Ducha w Warszawie przeniósł się z Warszawy do Łodzi **choroby kobiece** przyjmuje od 4 do 6 po południu **Przejazd № 30.**

Dr. E. Szyldekret

Akuszerya i choroby kobiece Zachodnia 36 m. 7 telef. 19-51 także wejści z Piotrkowskiej 3 (Hotel Polski)
Godz. przyj. 10^{1/2}—12 rano 4^{1/2}—7 w.

Choroby skórne, weneryczne i niemoc piciowa.

Dr. Lewkowicz

Przy syfilisie stosowanie prep. „606” i „914” Leczenie elektrycznością i masażem wibracyjnym

Konstantynowska 12 obok teatru Selina.
od 9—1 i od 6—8 dla pań od 5—6 w niedziele od 9 do 3. 2701—0

Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i dróg moczowych

D-R S. KANTOR,

Piotrkowska № 144, róg Ewangelickiej
Telefon 19-41.

Gabinet Roentgenowski (Prześwietlenie i fotografowanie wnętrza ciała promieniami Röntgena), Światłolecznicy (choroby skóry i włosów) i Laboratorium lekarsko-kosmetyczne. Badanie krwi na Syfils i leczenie Salvarsanem (Ehrlich-Hata 606.) Gabinet elektroterapeutyczny (Masaż wibracyjny i pneumatyczny) podług prof. Zabłudowskiego — niemoc piciowa). Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. Dla pań osobna poczekalnia. r2521—0—1

Dr. Leyberg

Weneryczne, piciowe i skóry od 10—1, 6—8. Niedziele i święta od 8—1.

Dla Pań—5, poczekalnia od dzielna.

Krótką 5, tel. 28-50

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dr. med. Z. Golc

choroby skórne i wener.

ul. Mikołajewska № 18
Telefonu № 2060.

Godz. przyjęć od 9 do 12 i od 4 i pół do 7 i pół w. w Niedziele i święta od 9 do 12 i pół. r376 0

Dr. med. W. KOTZIN

ul. Piotrkowska № 71.

Choroby serca i płuc przyjmuje od 10—11 po poł. od 4—6 Telefonu nr. 21-19.

Dr. L. Prybulski

POŁUDNIOWA № 2.

Telefon 13-59

Choroby skórne, włosów, (kosmetyka lekarska) weneryczna, moczopłciowa i niemoc piciowa. Leczenie syfilisu Salvarsanem Ehrlich-Hata 606 i 914* wśródzynie. Leczenie elektrycznością i masażem wibracyjnym.

Przyjmuje: chorych od 8—1 rano i od 4—9 po poł. panie od 5—6 po poł Dla pań osobna poczekalnia.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dr. med. Karol Rieder

choroby dzieci.

Nawrot 7. r434—0—1 przyjmuje od 5—6. Telefon 4—52

Doktor

B. Donchin

specjalista

chorób oczu

69. Piotrkowska 69.

Telefon 28-39.

Lecznica ze stałymi łóżkami.

Godziny przyjęć w ambulatorium od 10—12 i od 4—7 po poł. Przyjmuje chorych na stałe.

Dr. S. Sznitkind

ul. Średnia nr. 2.

Specjalność: choroby skórne, weneryczne, moczopłciowe, włosów i kosmetykę lekarską. Przyjmuje od 8^{1/2} do 2, od 4—6 do 9, damy od 4 do 6.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dr. B. Rejt

ŚREDNIA № 5.

Sp. choroby skórne, włosów, weneryczne, moczopłciowe i kosmetyka lekarska. Leczenie syfilisu Salvarsanem Ehrlich-Hata „606” i „914” (wśródzynie). Leczenie elektrycznością (elektroliza) i masażem wibracyjnym. Przyjmuje od 9—1 i od 4—w niedziele od 9—2 po południu. Dla pań osobna poczekalnia.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dr. J. Eisner

Dzielną 4

choroby chirurgiczne

CASINO

Od dziś do Poniedziałku 24 lutego włącznie

między Innemi.

Salonowe Sępy (Dramat detektywów)

Sensacyjna historia podwójnego spadku, w 3 aktach
a) Znajomość z damą półświatka b) Sekretarz szantażysta c) W rękach detektywa Młaka-Naba

Jaś nie boi się złodziei Wyjątkowo komiczny.

Orkiestra koncertowa „Sextet”. Orkiestra koncertowa „Sextet”.

Z powodu niejednokrotnych żądań Szanownej Publiczności, licząc się z takowymi, postanowiliśmy, poczynając od przyszłego **poniedziałku d. 1124 Lutego** urządzić specjalne przedstawienia dla młodzieży, Programy będą się składać z obrazów: naukowych, komicznych oraz zdjęć z natury i liczymy na stałe poparcie.

Przedstawienia dla młodzieży będą się odbywać w **poniedziałki, wtorki, środy, czwartki i piątki** od godz. 3 i pół do godz. 5-ej.

Ceny 5 i 10 kop. 10 i 20 kop. dla dorosłych.

Piotrkowska 67.

CASINO

Piotrkowska 67.

THE BIO EXPRES

ZIELONA 2. ZIELONA 2.

Od dziś do poniedziałku włącznie:

Nadzwyczajny i sensacyjny program!

Smierć Nieubłagana

Dramat wstrząsający w 3-ach częściach ze słynną **Asty Nilsen.** Oraz wiele in. obrazów. Program trwa 2 1/2 godz.

LOKAL

odpowiedni na biuro i składy od 1-go dpeca r b. w dobrym punkcie, obok pierwszorzędnego hotelu po nader przystępnej cenie jest do wynajęcia. Wiadomość w Biurze Ogl. Mezla, Piotrkowska 102, sub. „A. A.” r546-2

KURSA

stenografii i pisania na maszynach I. Sekulowicza w Warszawie, Marszałkowska 74. naucają zamiejscowych listownie błęgie stenografować. Prospekty darmo. Po ukończeniu świadectwo. r430-13-1

Kuźnia

dobrze zaprowadzona, w połączeniu z warsztatem stelmachowskim, jest od 1 kwietnia przy ul. Lipowej 71, (róg Andrzeja) do wynajęcia lub do sprzedania, tudzież pojedyncze pokoje od tegoż czasu. Obejrzedź można między 2 a 4 po południu. Blizsze wiadomości u H. Neumana, Piotrkowska 89. r530-3

MŁYN

do wydzierzawienia o 4 gankach, dwóch cylindrach; żubrownik, jagielnik, Kociołki, gmina Grabca. Wiadomość w Łaglewnikach u Depezyńskiego. r542-2

Towary

w dużych i małych partjach wszystkich gatunków, biżuterja futra i garderoba, oraz wszelkie inne przedmioty przyjmowane są jako zastaw w **Lombardzie**

D. Wałchowicza i Syna
Południowa 20.

Ważny wynalazek kosmetyczny

CREME AUX MAINS

królowa kremów, jedyny bezkonkurencyjny krem angielski. Znakomicie udelikatnia skórę rąk, nadaje najbardziej zniszczonej i zgrubiałej skórze nadzwyczaj szybko gładkość i delikatność.

Wysycha natychmiast. Wyrób kremu dozwolony przez Piotrkowski Urząd Lekarski za № 2808.

Do nabycia u **Joanny Gołomb** mieszka p. Rapoport, Piotrkowska 120. Próby gratis. 330-4

Kto cierpi na odciski? lub też na brodawki, niech natychmiast używa Amerykański środek „CORRICIDE”

De Keene firmy „The Keene Co. w New-Yorku, a wtedy w przeciągu 3-4 nocy uzyska zupełne wyleczenie. Tysiące podziękowań! Skutek zapewniony! Nieszkodliwość zagwarantowana! Do nabycia we wszystkich aptekach, składach aptecznych i perfumeryach po niższej cenie celem wypróbowania tylko do 1 Stycznia 1914 z 60 na 35 kop. Jeneralna Reprezentacja na całą Rosję **H. Neuman** Łódź **Piotrkowska 89**, tel. 16-20.

Z powodu wyjazdu jest do sprzedania

dom murowany z placem i ogrodem owocowym, zdatny na letnisko wszystko oparkanione, w Nowem Złotnie za Manią. Wiadomość na miejscu u Karola Lacha. 1026-2

Ważne dla dam!

Panie spieszcie do znakomitego damskiego krawca, który praktykował kilka lat zagranicą; wykonywa robotę bardzo starannie, w oznaczonym czasie, tanio, z własnego i powierzonego materiału. Wykonywanie roboty podług najnowszej mody paryskiej.

I. KATZ.
Ceglinańska 8 w podwórzu na parterze. 504-6.

Inżynier J. Pułata

BUDOWNICZY
technik ubezpieczeń.
Wykonywa wszelkie projekty plany sporządza i szacunki budowl. i prowadzi dozór budowlany tak w Łodzi jako też w innych miejscowościach. Biuro w Łodzi—Konstantynowska 47 w Warszawie—Nowowiejska 9 1050-5-1

Ogłoszenia drobne.

AIA! Meble najtaniej używane i nowe poleca w dużym wyborze magazyn mebli **Władysława Romiszowskiego** Łódź **Piotrkowska 117 i piętro** (firma chrześcijańska). Otmiany dywanowe od 35 rubli, bielizniarki 22, szaty do ubrania 35, łóżka 18, garnitury salonowe 85. Kupując zamieniam wynajmuję. Magazyn w święta i niedziele otwarty od 1-5-ej p.p. 986-10

A. Z powodu wyjazdu sprzedam bezcen łóżka, materace, szafy, bielizniarkę, umywalnię, toaletę, kredens, stół krzesła, meble salonowe, lustra, zegar, lampę, biurko z fotelem. **Piotrkowska 192**, m. 5. 994-2

A) Wyjeżdżając, wyprzedam zaraz piękne meble z pięciu pokojów oraz szaty, lustra, otomane, biurko, bibliotekę, lampy, obrazy, zegar, garderobę, wszystko za bezcen. **Pańska 54-1**. 969-10

A. Meble z kilku pokojów wyprzedam tanio, wyjeżdżając, natychmiast oraz odstąpię lokal **Konstantynowska 33**, m. 14. 995-2

A. Meble, wyjeżdżając sprzedam: otomane z lustrem, tremo, szafy, bielizniarkę, stół, krzesła, łóżka z materacami, lampa, zegar. **Rokicińska 7-8**. Stróż wskaże. 1053-2

A. Meble z kilku pokojów sprzedam tanio. **Południowa 24-14**. 1054-3

Kantor służących w Pabjanicach, **Zamkowa 11**, poleca bony, krawcowa i t. d. Tam też potrzebny chłopiec na posyłki, umiejący czytać, pisać po polsku, i rosyjsku. 1052-3

Ładny dom z 10 mieszkań, plac rogowy i 4 place na letnisko, do sprzedania. **Radogoszcz, ul. Złota 27** u gospodarza. 1019-3

Meble różne z kilku pokojów wyjeżdżając rozsprzedam za bezcen. **Ul. Długa 14-34** odcyna. 1010-4

Mieszkanie przy rodzinie dla kawalera. **Długa 4**, m. 24.
Magiel do sprzedania, ul. **Konstantynowska 3**. 1045-2

Motor naftowy ropowy kupię **Szo-sa-Pabjanicka 50** m. 31. 1057-1

Poważne, stare dzieła okultystyczne (hypnotyzm, magne tyzm, magia i t. p.) kupię. **„HENRYK”** ul. **Zielona 41**, I-pięt.—Od 4-ej do 9-ej wieczór. 972-15

Potrzebny uczelny chłopiec do kantoru. Wiadomość w administracji „Kurjera”. **Zachodnia 37**. 1048-1

Przyjmę na mieszkanie inteligentną panią (dom chrześcijański) **Ul. Widzewska 145** m. 29. 1046-3

Przyjmę na mieszkanie dwóch przyzwolonych panów. Wiadomość **Konstantynowska 33**, m. 7. r483-3

Pokój frontowy o dwóch oknach lub pokój o jednym oknie do wynajęcia. **Południowa 42** m. 15 front III-piętro. 919-0

Rutynowany buchaler, z wyższym wykształceniem handlowym, ze znajomością miejscowych języków, poszukuje w **Łodzi lub Pabjanicach** odpowiedniej posady w fabryce, lub interesie handlowym. Łaskawe oferty adresować proszę: **Łódź, Zachodnia 37, Administracja „N. Kurjera Łódzkiego” dla „Buchal-tera W. Z.”**

Sklep duży narożny, składający się z 2, 3, 4 pokojów do wynajęcia zaraz lub, od 1 kwietnia, ul. **Bzezińska 57**. 1020-3

Sprzedam 2 maszyny bębnowe po 12 rubli. **Ul. Złota 3** m. 47. 1055-3

Susarski zakład do sprzedania **ul. Sca Leszno 32**. 1050-3

Urządzenie sklepowe do sprzedania zaraz. **ul. Spacerowa 10**, **Bałuty**.
Wielka Wyprzedaż różnych bluzek, hałek, sukienek, oraz sukienek dziecięcych po niskich cenach. **Nowowiejska 4**, I. Zysman. 1088-4

Wszelkie prośby pisze **A. Gawurin**, **Stare miasto, ul. Aleksandryjska 20**. 598-30

Warsztaty stolarskie (grabowe) sprzedam tanio zaraz. **Ul. Kielma 26** (**Bałuty**). 1047-3

W sobotę wieczorem zaginęła torbka srebrna między № 35 i 39 na ul. **Dzielnej**, do oddania za wynagrodzeniem. **Skwerowa 12** I-piętro.

Z powodu zmiany lokalu po, cenę kosztu wyprzedaje meble stolarskie, **ulica Nawrot 2** magazyn mebli.

Z.Z. Z powodu śmierci męża i wynikłych ztąd przykrych powikłań finansowych, jest do sprzedania dom w **Lutomiersku** za bezcen, byle zaraz. **Piac 90X22** łokci kw. — 1200 rubli. Wiadomość: **Andrzeja 44**, **Marciniak**.

Z powodu wyjazdu, sprzedam zaraz urządzenie jednego pokoju i kuchni. **Łódź, Mikołajewska 29** m. 31, stróż wskaże. 856-10

Z powodu wyjazdu 2 magle do sprzedania tanio. **Wschodnia 19**.

Zakład trzyczerski do sprzedania, Wiadomość w administracji „**Nowego Kurjera Łódzkiego**”. 1042-4

Zaginął z 18 na 19 lutego pies, buldog, wabi się **Boks**, uszy i ogon obcięte, na piersiach biały podmostek. Proszę odprowadzić na ul. **Ciemna 112**, właścicielowi **Karolowi Martin**. Ostrzeżenie się przed kupnem. 1049-1

Zaginął weksel na 400 rubli, płatny 22 lutego, wystawa **Gustaw Priester** z **Pabjanic**, zlecenie **I. N. Daitsch**, dyskonto **A. L. Wudka**. Weksel ten jest nieważny, ostrzeżenie się przed nabyciem. 1014-3

Zaginął kwit za № 962 na rubli 75 kop. 65, wydany z **Rzeźni Babciej**, na imię **Hersztikowicza**. 1059-3

Zaginął paszport, wydany z gminy **Piaskowice**, pow. **Łęczycki**, gub. **kaliskiej**, na imię **Zofji Beltowskiej**. 1030-3

Zaginął paszport, wydany z magistratu m. **Łodzi**, na imię **Karola Grodzińskiego**. 1033-3

Zaginął paszport, wydany z gminy **Zduńska-Wola**, pow. **sieradzkiego**, gub. **kaliskiej**, na imię **Rocha Kosakiewicza**. 1037-3

Zaginął paszport, wydany z gminy **Widzew**, pow. **łaskiego**, gub. **piotrkowskiej**, na imię **Leopolda Preis**. 1040-3

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki **I. K. Poznańskiego**, na imię **Stefana Antkiewicza**. 1051-1

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki **Michała Glazera**, na imię **Michała Borowskiego**. 1043-1

Zaginął karta od paszportu, wydana z fabryki **Poznańskiego**, na imię **Józefa Walczaka**. 1058-1

2 Bilardy kręgielkowe sprzedam tanio, byle zaraz, **ul. Skwerowa 8**. 1044-1

Łóżka żelazne do 200 rubli para, naczynia kuchenne, aluminiowe, wyżymaczki na raty. **Chodkowski, Lenk Mikołajewska 25**. 1032-2